

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Wieczfnia Kościelna
z dnia 29 grudnia 2015 roku

GMINA WIECZFNIA KOŚCIELNA

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIECZFNIA KOŚCIELNA NA LATA 2016 – 2023

Wieczfnia Kościelna 2015 r.

Spis treści

1.	Wstęp	
	1.1.Cel opracowania	4
	1.2.Przedmiot opracowania	5
2.	Charakterystyka Gminy Wieczfnia Kościelna	
	2.1 Cechy charakterystyczne położenia geograficzno – przestrzennego	6
	2.2 Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego	10
	2.3 Charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego	14
	2.4. Struktura samorządu terytorialnego	16
	2.5. Współpraca zagraniczna	16
3.	Demografia	
	3.1.Ogólna charakterystyka procesów demograficznych	16
	3.2 Charakterystyczne cechy demografii gminy	18
4.	Infrastruktura techniczna	
	4.1 Drogi publiczne	18
	4.2 Transport publiczny	20
	4.3 Elektroenergetyka, gazownictwo, ciepłownictwo	20
5.	Infrastruktura społeczna	
	5.1 Oświata i wychowanie	22
	5.2 Kultura	23
	5.3 Sport	24
	5.4 Ochrona zdrowia	25
	5.5 Pomoc społeczna	26
	5.6 Bezpieczeństwo publiczne	30
	5.7 Organizacje pozarządowe	31
6.	Ochrona przyrody, krajobrazu i środowiska	
	6.1 Ochrona przyrody i krajobrazu	32
	6.2 Gospodarka wodno-ściekowa	35
	6.3 Gospodarka odpadami stałymi	37
	6.4 Ochrona przed hałasem	39
	6.5 Zagrożenia nadzwyczajne	39
7.	Gospodarka i rynek pracy	
	7.1 Podmioty gospodarcze	39
	7.2 Charakterystyczne cechy funkcji gospodarczych	40
	7.3 Bezrobocie i rynek pracy	41
8.	Rolnictwo	
	8.1 Warunki agroprzyrodnicze	41
	8.2 Warunki społeczne, techniczne, ekonomiczne rolnictwa	45

9.	Turystyka i rekreacja	
9.1	Opis turystyczny gminy	46
9.2	Szlaki turystyczne	47
10.	Lista zadań obejmujących poprawę sytuacji na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna	48
11.	Realizacja zadań i projektów	52
12.	Planowane zadania inwestycyjne	58
13.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Wieczfnia Kościelna na lata 2016 – 2023	60
14.	Misja Gminy Wieczfnia Kościelna	62
15.	Dochody i wydatki budżetu	64
16.	System wdrażania planu	65

1. WSTĘP

1.1. CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest sformułowanie „Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Wieczfnia Kościelna na lata 2016 - 2023”.

Niniejszy dokument jest kontynuacją wcześniejszej strategii, a zarazem uzupełnieniem obowiązujących programów gminnych. W pracy nad opracowaniem niniejszego dokumentu zastosowano metodykę analizy zebranych danych (pierwotnych oraz wtórnych) oraz informacji niezbędnych do opracowania raportu o stanie Gminy Wieczfnia Kościelna. Przedstawiono informacje z Głównego Urzędu Statystycznego, wyniki raportów i analiz regionalnych, opracowań programowych Gminy Wieczfnia Kościelna, sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej, zasobów historycznych i kulturowych Gminy Wieczfnia Kościelna. Zebrane dane zostały poddane analizie SWOT i stały się podstawą do zidentyfikowania obszarów problemowych oraz opracowania części strategicznej, czyli wskazania rozwiązań, które powinny w pozytywny sposób wpłynąć na ograniczenie tych problemów. Strategia dotyczy przedziału czasowego siedmiu lat, zgodnych z faktycznym okresem wydatkowania środków pochodzących z funduszy pomocowych Unii Europejskiej. W tym czasie realizatorzy strategii, wszystkie podmioty zaangażowane w działania na rzecz gminy powinny wykorzystać potencjał funduszy unijnych.

Realizacja działań zaproponowanych w dokumencie wymaga udziału wielu podmiotów – nie jest to dokument, który stanowi program działań tylko samorządu lokalnego, a ściślej Gminy Wieczfnia Kościelna. Uczestnicy życia społecznego, to prócz administracji publicznej (w tym jednostki organizacyjne gminy) organizacje społeczne, przedsiębiorcy, a także każdy z mieszkańców.

Opracowanie Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Wieczfnia Kościelna w latach funkcjonowania funduszy pomocowych umożliwi pozyskanie środków finansowych na realizację priorytetowych zadań takich jak:

- Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- Budowa lub modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody,
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- Poprawa jakości powietrza,
- Gospodarka odpadami,
- Przeciwdziałanie powodziom,
- Budowa lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym,
- Kompleksowe uzbrojenie terenu pod inwestycje,
- Budowa lub modernizacja lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej.

1.2.PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest:

- Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna,
- Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze,
- Realizacja zadań i projektów inwestycyjnych w okresie 2016 - 2023,
- Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi w regionie,
- Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Strategii Rozwoju Lokalnego,
- Misja Gminy Wieczfnia Kościelna,
- Plan finansowy na lata 2016 - 2023,
- System wdrażania i sposoby monitorowania.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY WIECZFNIA KOŚCIELNA

2.1 CECHY CHARAKTERYSTYCZNE POŁOŻENIA GEOGRAFICZNO - PRZESTRZENNEGO

Położenie geograficzne

Gmina Wieczfnia Kościelna położona w północno-wschodniej części Powiatu Mławskiego zajmuje 119,81 km², co stanowi 10,23 % ogólnej powierzchni powiatu. Gminę zamieszkuje ok. 4.222 mieszkańców (według danych na dzień 31 grudnia 2014r.), tj. 5,7 % ogólnej liczby ludności powiatu (7 miejsce pod względem zaludnienia wśród 9 gmin powiatu) i ok. 0,08 % ludności Województwa Mazowieckiego.

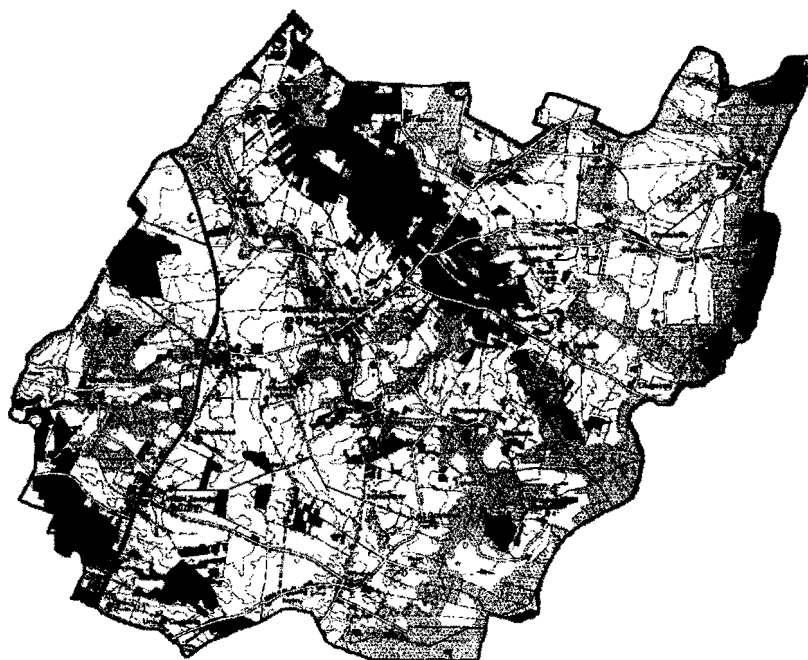
Gmina Wieczfnia Kościelna graniczy z gminami:

Iłowo (Powiat Działdowski)

Janowiec Kościelny (Powiat Nidzicki),

należącymi do Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz z gminami w Powiecie Mławskim:

- Szydłowo,
- Dzierzgowo,
- Mława

W granicach gminy znajdują się 24 sołectwa. Największą pod względem zaludnienia miejscowością są Uniszki Zawadzkie, które liczą 572 mieszkańców. Ośrodek gminny - Wieczfnia Kościelna liczy 346 osoby i zajmuje 5 miejsce wśród miejscowości gminy pod tym względem. Większą ilość mieszkańców posiadają jeszcze Windyki - 487, Grzebsk - 404 i Kuklin - 397.

Gmina leży w zasięgu oddziaływania Miasta Mława. Odległość ośrodka gminnego od miasta wynosi ok. 11 km. Dobre komunikacyjne powiązanie drogowe zapewnia, za pośrednictwem dróg powiatowych i gminnych, droga krajowa nr 7 (Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne) oraz magistrala kolejowa E-65 (Gdańsk - Warszawa). Odległość do dworca kolejowego w Mławie z najdalej położonej miejscowości - Grzebsk wynosi ok. 20 km.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo rozwijające się na bazie gospodarstw indywidualnych. Wynika to z dotychczasowego charakteru zagospodarowania terenu gminy jak również z uwarunkowań sprzyjających rozwojowi tej funkcji.

Ukształtowanie powierzchni

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym J. Kondrackiego Gmina Wieczfnia Kościelna leży w makroregionie Nizina Północnomazowiecka, w północnej części mezoregionu - Wzniesienia Mławskie. Typem rzeźby, Wzniesienia Mławskie, przypominają młody krajobraz pojezierny, chociaż brak tu jezior. Kulminacje terenu związane są z zasięgiem najmłodszego stadiału zlodowacenia środkowopolskiego, zwanego stadiąłem Mławy.

Dominującym elementem rzeźby terenu są wzgórza i wały moreny czołowej zajmujące w większości zachodnią i środkową część gminy. Położone są na wysokości 165 - 200 m n.p.m. i charakteryzują się one nachyleniem stoków rzędu 5,10% (lokalnie większymi). Wśród nich wyróżnić można dwa odrębne wały morenowe: wschodni i zachodni, rozcięte doliną rzeki Wieczfnianki. Przebieg ich zbliżony jest do południkowego, a rzeźba zdecydowanie odróżnia się od moren leżących w południowej części gminy.

W okolicach miejscowości: Załęże, Pogorzel i Grzybowo występują pojedyncze (odizolowane) wzgórza moreny czołowej położone na wysokości 137 - 140 m n.p.m. o nachyleniach zboczy głównie 5 - 10%.

Wzdłuż wzgórz i wałów moreny czołowej, po ich wschodniej i zachodniej stronie rozciąga się zajmując niewielkie powierzchnie wysoczyzna morenowa pagórkowata, utworzona w czasie recesji lodowca. Położona jest na wysokości 150 - 165 m n.p.m., charakteryzuje się spadkiem terenu głównie do 5% (lokalnie do 10%). Powierzchnia jej jest dość urozmaicona, występują tu liczne izolowane pagórki oraz dolinki cieków i zagłębień.

W południowo-wschodniej części gminy w strefach licznych cieków występują zagłębienia i obniżenia, różnej wielkości i kształtu. Część z nich powstała w wyniku nierównomiernej akumulacji materiału moreny dennej, część w wyniku późniejszego wytapiania się brył lodu.

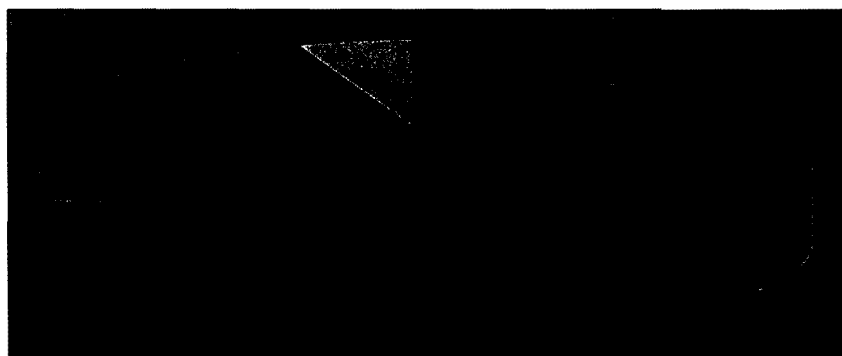
Na terenie gminy występują znaczące deniwelacje terenu, dochodzące do 62 m. Najwyższe wzniesienia o wysokości 199,9 m n.p.m. znajdują się w północno-zachodniej części gminy, na południowy zachód od miejscowości Turowo. Najniżej położone obszary na wysokości 137,9 m n.p.m. znajdują się w dolinie rzeki Orzyc, w północno-wschodniej części gminy.

Gmina Wieczfnia Kościelna wykonuje swoje zadania na obszarze

11.981 ha na 2014 r., a w tym:

Lp.	Rodzaj użytku	Powierzchnia w ha	Struktura w %
1.	Użytki rolne	9 382	78,32
2.	Las i grunty leśne	2 078	17,34
3.	Pozostałe	521	4,34
Łącznie		11 981	100,00

Zródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

■ użytki rolne ■ lasy □ pozostałe

Gmina Wieczfnia Kościelna charakteryzuje się znaczną powierzchnią gruntów rolnych 78,32% i średnią lesistością wynoszącą 17,34%.

**Dane statystyczne Gminy Wieczfnia Kościelna w 2014 r.
na tle powiatu i województwa.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	WIECZFNIA KOŚCIELNA	POWIAT*	WOJEWÓDZTWO*
Powierzchnia w km kw.	120	1.182	35 579
Liczba sołectw	24	217	7 308
Liczba miejscowości	25	238	9.084
Ludność ogółem	4 222	74 042	5 316 840
Mężczyźni	2 186	36 370	2 543 804
Kobiety	2 036	37 672	2 773 036
Gęstość zaludnienia osoby/km kw.	35	63	149
Współczynnik feminizacji	98	104	108
Urodzenia na 1000 ludności	9,6	9,6	10,4
Zgony na 1000 ludności	12	12	10,2
Przyrost naturalny na 1000 osób	-1,6	-2,4	0,2
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	916	14 504	984 077
Ludność w wieku produkcyjnym	2 625	46 595	3 319 937
Ludność w wieku poprodukcyjnym	681	12 943	1 012 826
Migracja ludności (na 1000 mieszkańców)	0,3	-18,5	5,4
Stopa bezrobocia w %	7,4	12,7	9,6
Użytki rolne w % a powierzchnia ogółem	78,3	67,6	53,45
Lasy i grunty leśne w % a powierzchnia ogółem	17,3	19,60	23,31
Zarejestrowane podmioty gospodarcze	152	4 857	724 997
Obiekty noclegowe turystyki	2	4	483
Miejsca noclegowe	50	b.d	47 134

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2014

2.2 CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

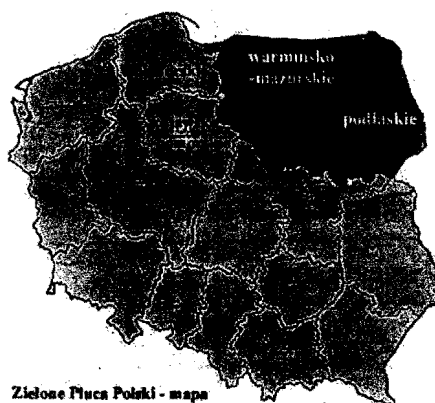
Charakterystyka gospodarczo-przyrodnicza

Gmina Wieczfnia Kościelna zaliczana jest do ekologicznie najczystszych regionów Województwa Mazowieckiego. Jest to zarówno efektem zdecydowanie rolniczego charakteru gospodarki, jak i proekologicznej strategii rozwoju, przyjętej i realizowanej od lat przez lokalne władze samorządowe.

Jest to gmina rolnicza. Powierzchnia gruntów ornych wynosi 9.382 ha w przeważającej większości gleby słabe kl. IV b i V. Natomiast około 70% użytków zielonych położonych jest na glebach lepszych i tam największe znaczenie ma hodowla bydła mlecznego.

Doliny rzek Orzyc i Wieczfnianka stanowią cenne walory środowiska naturalnego. Na terenie gminy znajduje się Zieluńsko – Rzęgnowski obszar chronionego krajobrazu, co stanowi 28,7% ogólnej powierzchni gminy.

Obszar gminy należy do Zielonych Płuc Polski obejmujących swoim zasięgiem tereny północno – wschodniej Polski. Administracyjnie obszar ZPP położony jest na terenie pięciu województw: warmińsko-mazurskiego (115 gmin), podlaskiego (118 gmin), północno-wschodniej części mazowieckiego (114 gmin) oraz części pomorskiego (6 gmin) i kujawsko-pomorskiego (33 gmin). Ogółem teren Zielonych Płuc Polski obejmuje 379 gmin oraz 57 powiatów.

Gmina położona jest w obrębie terenów będących w zasięgu klimatu Regionu Mazurskiego, który kształtuje się pod wpływem Bałtyku modyfikowanym pod wpływem klimatu kontynentalnego. Znajduje to odbicie we wzrastających amplitudach temperatury w kierunku wschodnim oraz w przedłużającej się zimie na ogół chłodniejszej w części wschodniej i północnej regionu oraz w zwiększonej liczbie dni pochmurnych.

Średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na poziomie 6,6°C. Średnia temperatura lipca wynosi 17,8°C, natomiast najchłodniejszego miesiąca stycznia – 3,0°C. Okres wegetacyjny, że średnią temperaturą powyżej 5°C jest stosunkowo długi i zaczyna się średnio 5.IV i trwa do 31.X. Średni roczny opad na tym terenie wynosi 576 mm, najniższy opad w ciągu roku występuje na początku wiosny, natomiast najwyższy od maja do września z maksimum w lipcu.

Szata roślinna

Na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna występuje duże zróżnicowanie roślinności, wynikające z różnorodności siedlisk oraz z działalności gospodarczej człowieka. Oprócz tych przekształceń roślinność została zmieniona pośrednio poprzez zmianę warunków siedliskowych w wyniku melioracji i innych zabiegów. W krajobrazie dominują pola uprawne oraz zabudowa zwarta i rozproszona wraz z towarzyszącą jej zielenią - rośliny uprawne i ozdobne oraz zbiorowiska chwastów ruderalnych. Znaczne powierzchnie (wschodnia i południowo-wschodnia część gminy) przypadają na półnaturalne zbiorowiska łąkowe i bagienne.

Analizowany obszar charakteryzuje się występowaniem dwóch skupisk terenów biologicznie aktywnych, kształtujących środowisko przyrodnicze gminy: rozproszone na północy – zwarte w części środkowej gminy kompleksy leśne oraz kompleks łąk w rejonie doliny rzeki Wieczfnianki oraz w części wschodniej i południowo-wschodniej kompleksy trwałych użytków zielonych i lasów z rejonu wsi Grzybowo-Kapuśnik, powiązanych doliną rzeki Orzyc i jej dopływów.

Na obszarze gminy tereny lasów i zadrzewień zajmują 2.078 ha, co stanowi 17,34 % powierzchni gminy. Występują w postaci dużych i zwartych kompleksów głównie w rejonie wsi Turowo, Wieczfnia Kościelna, na zachód od wsi Peplowo oraz w rejonie wsi Uniszki Gumowskie, Uniszki Zawadzkie i Uniszki-Cegielnia. Lasy państwowe - 824 ha (39,6%) zarządzane są przez Nadleśnictwo Dwukoły. Lasy prywatne obejmują rozdrobnione zalesienia oraz fragmenty większych kompleksów, głównie na obrzeżach lasów państwowych.

W lasach tych przeważają drzewostany sosnowe z niewielkim udziałem dębu, brzozy i świerku w wieku poniżej 40 lat. Mają one średnią odporność na antropopresję, mogą więc stanowić jedynie teren pieszych wędrówek po wyznaczonych trasach.

Lasy mieszane świeże występują głównie w zachodniej części gminy, w rejonie wsi Michalinowo. W drzewostanach dominuje sosna z dużym udziałem drzew liściastych: dębu, brzozy, grabu i osiki. Lasy te charakteryzują się korzystnym klimatem, znaczną atrakcyjnością krajobrazową i odpornością na antropopresję.

W dolinach rzek: Orzyc Wieczfnianki i Mławki oraz obniżeniach skupiają się siedliska podmokłe i bagienne. W drzewostanie dominuje olcha w różnych klasach wiekowych. Lasy te cechują się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi oraz małą odpornością na antropopresję. Dostępność tych lasów jest niewielka ze względu na okresowe lub stale podmokłe podłoże.

Sieć rzeczna i wody powierzchniowe oraz podziemne.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym przeważająca część obszaru Gminy Wieczfnia Kościelna znajduje się w zlewni rzeki Orzyc - prawobrzeżnego dopływu rzeki Narwi o całkowitej długości 143 km i powierzchni zlewni 2.076,8 km² oraz jej dopływu - rzeki Wieczfnianki. Niewielki południowo - zachodni fragment gminy odwadniany jest przez rzekę Mławkę - lewobrzeżny dopływ Wkry o długości 43,4 km i powierzchni zlewni 675,5 km². Z kierunku północnego na południe, kulminacjami wałów i wzgórz moren czołowych biegnie linia wododziałowa III rzędu, oddzielająca dorzecze Wkry i Orzyca.

Wśród dolin rzecznych największą na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna jest dolina rzeki Orzyc. Zajmuje ona wschodnią i południową część gminy, stanowiąc jednocześnie granice gminy. Na całej długości Orzyc przyjmuje szereg dopływów, z których na analizowanym terenie najważniejszymi są Wieczfnianka i Dąbrówka stanowiąca na niewielkim odcinku północną granicę gminy.

Pozostałe doliny: rzeki Mławki i Wieczfnianki są formami niewielkimi o dnach również podmokłych i zabagnionych, których źródła znajdują się na terenie gminy. Rzeka Wieczfnianka przepływa przez obszar gminy z północnego zachodu na południowy wschód. Uchodzi do Orzyca w południowo wschodniej części gminy, na północ od wsi – Grzybowo-Kapuśnik.

Wszystkie rzeki zostały zakwalifikowane do kategorii rzek o ograniczonych zasobach, nie gwarantujących w pełni pokrycia potrzeb wodnych, natomiast zlewnie tych rzek do zlewni zagrożonych deficytem wód powierzchniowych.

Wody podziemne

Z rozpoznania warunków hydrogeologicznych wynika, że na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna w większości występują średnio korzystne i korzystne warunki zaopatrzenia w wodę. Mało korzystne warunki panują w północno zachodniej części gminy w rejonie Kuklin - Białuty -wydajności potencjalne z pojedynczych studni wynoszą 2 -10 m³/godz. Wody podziemne rozpoznane zostały w utworach czwartorzędowych, w których na ogół występują dwa poziomy wodonośne. Pierwszy, przypowierzchniowy poziom o miąższości kilku metrów występujący na głębokości kilku rzadziej kilkunastu metrów narażony jest na skażenie zanieczyszczeniami z powierzchni.

Zasadniczy poziom wodonośny występuje na głębokości kilkudziesięciu metrów, miejscami np. w rejonie ujęcia dla zakładu eksploatującego kruszywo w rejonie wsi Uniszki-Cegielnia na głębokości 129 m pod powierzchnią terenu. Wydajności istniejących na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna studni są zróżnicowane, uzależnione od wykształcenia miąższości warstwy wodonośnej oraz stanu technicznego ujęć.

Surowce mineralne.

Na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna występują wyłącznie surowce okruchowe. Są to czwartorzędowe złoża kruszywa naturalnego - piasku i żwiru występujące gniazdowo w formach czołowomorenowych. Kruszywo wykorzystywane jest dla potrzeb budownictwa i drogownictwa na skalę przemysłową lub na potrzeby lokalne.

Złoża kopalin w gminie Wieczfnia Kościelna (stan na 31.XII. 2012 r.)

Lp.	Nazwa złoża	Obręb geodezyjny	Stan złoża	Zasoby geologiczne udokumentowane w tys. ton	Wydobycie w tys. ton	Organ wydający koncesję
1.	Kołakowo	Uniszki-Cegielnia	Z	1045 kat. C ₁ + B	-	Marszałek Województwa Mazowieckiego
2.	Kołakowo II	Uniszki-Cegielnia	T	178 kat. C ₁ + B	-	Starosta Mławski
3.	Kołakowo III	Uniszki-Cegielnia	E	172 kat. C	5	Starosta Mławski
4.	Uniszki Gumowskie III	Uniszki Gumowskie	E	141 kat. C	1	Starosta Mławski
5.	Uniszki Gumowskie IV	Uniszki Gumowskie	T	51 kat. C	-	Starosta Mławski
6.	Uniszki Gumowskie V	Uniszki Gumowskie	Z	24 kat. C	-	Starosta Mławski
7.	Uniszki Gumowskie VII	Uniszki Gumowskie	Z	102 kat. C	-	Starosta Mławski
8.	Uniszki Gumowskie VIII	Uniszki Gumowskie	Z	71 kat. C	-	Starosta Mławski
9.	Uniszki Gumowskie IX Uniszki Gumowskie IX – pole A	Uniszki Gumowskie	E	131 kat. C	1	Starosta Mławski
10.	Wieczfnia Kościelna	Grzybowo	R	523 kat. C	-	Marszałek Województwa Mazowieckiego

Źródło: Urząd Gminy Wieczfnia Kościelna

Na analizowanym obszarze oprócz kruszywa naturalnego znajdują się udokumentowane złoża torfu.

W latach 1960-70 eksploatacji torfu zaprzestano, gdyż wykazano nieopłacalność eksploatacji lokalnych zasobów torfu w celach opałowych w stosunku do węgla. Nie przeprowadzono zabiegów rekultywacyjnych; obecnie postępuje proces naturalnego, samoistnego zarastania terenów torfowych.

Wymienione odkrywki są w większości wyeksploatowane bądź zaniechane, a pozostałe eksploatowane okresowo, w małych ilościach dla zaspokojenia lokalnych potrzeb.

2.3 CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Historia Gminy

Najdawniejsze ślady bytności człowieka na omawianym obszarze pochodzą z okresu rozpoczynającego się w czasie ostatecznego cofania się pól lodowych ku północy, czyli z okresu ok. 1400 r p. n.e.

Ok. 3000 lat p.n.e. miejscowe plemiona, pod wpływem przybyszów z południa, zapoznają się z uprawą roli i hodowlą zwierząt, przez co ich tryb życia zmienia się z koczowniczego na osiadły, a jego świadoma działalność zmienia krajobraz naturalny przez wylesianie i inne wykorzystywanie zasobów natury dla swoich życiowych potrzeb.

Kultura łużycka panuje tu od ok.1200 r. p.n.e. do okresu halsztackiego, czyli do ok.500 r. p.n.e. Pojawiają się wtedy tutaj grupy powiązane z Mazurami i Warmią doprowadzając do utworzenia się niespecyficznej, mieszanej grupy etnicznej, której wspólną cechą było grzebanie zmarłych w kamiennych kurhanach.

Upowszechnienie umiejętności obróbki żelaza w pocz. I w.n.e. spowodowało wielki przełom w rozwoju ludzkości. Nowe narzędzia trafiają tu wraz z celtyckimi rzymskimi kupcami - rozpoczyna się okres wpływów rzymskich.

We wczesnym średniowieczu (VII - VIII w.) stabilizuje się osadnictwo, wzrasta zamożność gospodarcza, powstają liczne państewka plemienne. Ziemia Zawkrzeńska stanowi już wtedy jedno z ważniejszych terytoriów ludnego Mazowsza.

W ślad za wprowadzeniem chrześcijaństwa i zarzuceniem pogańskich zwyczajów pogrzebowych pojawiła się na tym obszarze nowa forma grobów. Znaczono je wielkimi kamieniami, układanymi w prostokąt same zaś jamy grobowe zasypywano drobnymi kamieniami. Groby te, znane jako „żale” były niszczone jako łatwe źródło kamiennego budulca.

Jeden z najstarszych dokumentów odnoszących się do Mazowsza, tzw. falsyfikat mogileński (z 1065 r. lub 1155 r.). wymienia pośród innych gród Grebesko czyli Grzebsk - pozostałość po nim to owalne grodzisko na północny - wschód od wsi.

W jego bezpośrednim sąsiedztwie, usytuowana na terenie dawnej osady podgrodowej, stoi drewniana kaplica Św. Leonarda - patrona kupców, podróżników i przemysłowców (szczególnie popularny w X -XI W.). Świadczy to o węzłowym punkcie na szlaku handlowym prowadzącym z Polski do Prus.

Wokół Grzebska grupują się wczesnośredniowieczne cmentarzyska. Dwa z nich odkryto w bliskości dawnego grodu.

Najstarsze informacje o miejscowościach gminy pochodzą z 1065 (1155) r.- Grzebsk, 1321 r. - Kulany, 1349 r. - Kuklin, 1394 r. - Wieczfnia Kościelna, 1414 r.- Długokąty Wielkie, 1435 r. - Grzybowo Wielkie i Pełowo Wielkie, 1445 r. - Uniszki Gumowskie i Uniszki Zawadzkie, 1470 r. - Pogorzel, 1499 r. - Wąsosze, 1578 r. - Zakrzewo Fronczki.

Pierwotnie środowisko kulturowe na terenie obecnej gminy związane było z równoważnymi - gospodarką leśną i rolną (przy również dużym znaczeniu handlu i jego obsługi). Obecnie, mimo silnych przemian kulturowych zaszłych po II Wojnie Światowej, jest to obszar związany z kulturą szlachecką, a na północ od Załęża, z tzw. Poborzanami, potomkami dawnej szlachty zaściankowej.

W szeregu miejscowości gminy jest sporo obiektów wartych zachowania i ochrony. Jedynie niewielka ich część jest wpisana do rejestru zabytków a większość z nich to budynki mieszkalne z okresu przełomu wieku XIX i XX (najwięcej w: Długokątach, Kuklinie, Kulanach, Peplowie i Wieczfnia Kościelnej).

Wypierane są one stopniowo przez nową zabudowę, często dysharmonizującą krajobraz.

2.4 STRUKTURA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Gmina wykonuje zadania publiczne zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity . Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).

Powyższe zadania są realizowane przez powołane, w wyniku wyborów, władze samorządowe, które przedstawiają się następująco:

- Rada Gminy - władza uchwałodawcza (15 radnych, w tym przewodniczący i dwóch zastępców),
- Władza wykonawcza - Wójt

W strukturze gminy działają następujące jednostki organizacyjne:

- Urząd Gminy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wieczfnia Kościelnej z filią w Uniszkach Zawadzkich
- Świetlice wiejskie z wyodrębnionymi pomieszczeniami dla OSP
- Zespół Szkół w Wieczfnia Kościelnej (szkoła podstawowa i gimnazjum) i Filia Grzebsk Szkoły Podstawowej w Wieczfnia Kościelnej
- Szkoły podstawowe w Windykach i Uniszkach Zawadzkich

2.5 WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Obecnie Gmina Wieczfnia Kościelna nie posiada żadnej podpisanej umowy o współpracy z partnerskim miastem zagranicznym.

3. DEMOGRAFIA

3.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH

Ludność Gminy Wieczfnia Kościelna

Rok	Stan ludności	Przyrost naturalny		Saldo migracji	
		Osoby	Na 1000 osób	Na 1000 osób	Osoby
2010	4.269	-4	0,4	0,8	8
2012	4.222	-5	-0,5	0,5	5
2013	4.222	-7	-0,7	0,3	3

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Gmina Wieczfnia Kościelna jest słabo zaludniona. Na 1 km² przypada 35 osób. Liczebność poszczególnych wsi jest mała.

Na obniżenie stanu ludności wpłynęły:

- migracje stałe,
- przyrost naturalny – obserwuje się spadek urodzeń żywych przy jednoczesnym wzroście zgonów.

Struktura wiekowa ludności Gminy Wieczfnia Kościelna – 2014 r.

wyszczególnienie	grupy wiekowe		
	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
Wieczfnia Kościelna	916	2.625	681

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2014

Charakterystyka ludności na tle powiatu i województwa w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Wieczfnia Kościelna	Powiat Mławski	Województwo Mazowieckie
Gęstość zaludnienia osoby/km kw.	35	63	149
Współczynnik feminizacji	98	104	108
Urodzenia na 1000 ludności	9,6	9,6	10,4
Zgony na 1000 ludności	12	12	10,2
Przyrost naturalny na 1000 osób	-1,6	-2,4	0,2
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	916	15 108	984 077
Ludność w wieku produkcyjnym	2 625	48 557	3 319 937
Ludność w wieku poprodukcyjnym	681	12 034	1 012 826
Saldo migracji na 1000 ludności	0,3	-18,5	5,4

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2014

Gęstość zaludnienia wynosi **35 osób/ km²** i jest niższa niż średnia gęstość w Powiecie Mławskim, która kształtuje się na poziomie **63 osób/ km²**.

3.2 CHARAKTERYSTYCZNE CECHY DEMOGRAFII GMINY

Najważniejszymi przesłankami dalszego rozwoju demograficznego Gminy Wieczfnia Kościelna są:

- tempo i struktura przyrostu naturalnego
- skala migracji
- położenie geograficzne

Do najważniejszych cech demograficznych mających wpływ na rozwój społeczno - gospodarczy na obszarze gminy należy:

- niski wskaźnik gęstości zaludnienia
- zapleczem demograficznym gminy w przyszłości będzie przede wszystkim ludność przekształcanych terenów miejskich w tym z Mławy,
- utrzymanie się względnej równowagi płci z przewagą kobiet,
- korzystny układ grup wiekowych mieszkańców z przewagą osób w wieku przedprodukcyjnym (21,69%) i produkcyjnym (62,17%).

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1 DROGI PUBLICZNE

Powiązania komunikacyjne

Gmina Wieczfnia Kościelna położona jest w sąsiedztwie Mławy na północny-wschód od miasta. Przez jej teren przebiega droga krajowa nr 7 Gdańsk - Warszawa stanowiąca podstawowe powiązanie komunikacyjne zewnętrzne z sąsiednimi obszarami (Mława oddalona jest ok.12 km na południe od siedziby gminy, a Nidzica ok. 23 km na północ, wzdłuż drogi nr 7).

Komunikację z terenami gmin sąsiednich oraz główne powiązania wewnętrzne uzupełnia sieć dróg powiatowych, stanowią wraz z drogą krajową nadrzędny układ powiązań drogowych.

Nadrzędny układ komunikacyjny

Droga krajowa nr 7, przebiegająca przez teren gminy na długości ok. 9,3 km posiada nawierzchnię twardą - bitumiczną stanowi powiązanie międzyregionalne prowadzi ruch przede wszystkim tranzytowy, głównie o charakterze rekreacyjnym. Według danych generalnego pomiaru ruchu w 2010 r. średni dobowy ruch pojazdów samochodowych, na przebiegającym przez gminę odcinku tej drogi wynosił 13 752 pojazdów na dobę.

Planowana jest rozbudowa wymienionej drogi do parametrów drogi ekspresowej S-7 z pasem ruchu lokalnego, ścieżkami rowerowymi, w tym na gruntach wsi Uniszki -Cegielnia, Uniszki Zawadzkie, Michalinowo i Kuklin po nowym śladzie. Odcinek dotychczasowej drogi krajowej nr 7 Uniszki-Cegielnia – Michalinowo pełnił będzie funkcje drogi powiatowej lub gminnej.

Drogi powiatowe

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy stanowi dziesięć dróg o łącznej długości ok. 54 km:

- nr 07309 Uniszki Zawadzkie – (Dźwierznia) (dł. na terenie gminy ok. 3,5 km)
- nr 07310 Pełowo - Kuklin – Michalinowo (dł. ok. 2,4 km)
- nr 07311 (Nowa Wieś) - Załęże – Kuklin (dł. ok. 9,0 km)
- nr 07312 (Mława) - Grzybowo - Wieczfnia Kościelna - Pełowo - dr nr 7 (dł. ok.16,7 km)
- nr 07313 Załęże – Grzebsk (dł. ok. 3,9 km)
- nr 07314 (dr nr 07311) – Chmielewo Wielkie – Grzebsk (dł. ok. 6,9 km)
- nr 07315 (Nowa Wieś) - Grzebsk - (Brzozowo Nowe) (dł. ok. 3,2 km)
- nr 07317 Wieczfnia Kościelna - Długokąty - (Umiotki) (dł. ok. 5,3 km)
- nr 07318 (Janowiec) - Turowo – Załęże (dł. ok. 2,2 km)
- nr 07324 Windyki - (Stara Sławogóra)(dł. ok. 0,9 km)

Drogi powiatowe w całości posiadają nawierzchnię utwardzoną – bitumiczną.

Układ nadrzędny dróg obsługuje prawie wszystkie miejscowości w gminie.

Drogi gminne o łącznej długości ok. 135,08 km, stanowią uzupełnienie układu drogowego. Obsługują przede wszystkim zabudowę kolonijną oraz stanowią połączenia między wsiami i ułatwiają dojazdy do użytków rolnych. Są to drogi w większości nieutwardzone: gruntowe i żwirowe w ok. 62,9% i w ok. 37,1% - drogi o nawierzchni utwardzonej – bitumicznej.

Długości dróg na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna

Kategoria dróg	Na terenie gminy
Krajowe	9,3 km
Wojewódzkie	-
Powiatowe	54 km
Gminne	135,08 km
w tym: o nawierzchni bitumicznej	50,3 km
SUMA	198,38 km

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

4.2 TRANSPORT PUBLICZNY

Obszar gminy należy do średnio dobrze obsłużonych komunikacyjnie - wskaźnik gęstości dróg o nawierzchni utwardzonej wynosi 78,5 km/100km².

Na terenie gminy funkcjonują trzy stacje paliw płynnych - w Pełowie i Uniszkach Zawadzkich przy drodze nr 7 oraz w Wieczfnia Kościelnej.

Kolejowy

Przez teren gminy nie przebiega linia kolejowa. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się na magistralnej linii kolejowej E 65 Gdańsk - Warszawa, w Mławie w odległości ok. 14 km od miejscowości gminnej.

Autobusowy

W zakresie komunikacji zbiorowej, głównym przewoźnikiem jest MOBILIS GROUP PKS MŁAWA obsługujący główne linie komunikacyjne w gminie.

4.3 ELEKTROENERGETYKA, GAZOWNICTWO, CIEPŁOWNICTWO

ELEKTROENERGETYKA

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie gminy, odbywa się z GPZ - ów 110/15 kV w Mławie, zasilanych napowietrzną linią przesyłową WN 110 kV od strony Ciechanowa w kierunku Nidzicy. Na obszarze gminy linia ta przebiega na długości ok. 12 km przez teren wsi: Windyki, Grzybowo, Bąki, Wieczfnia – Kolonia, Kulany, Pełowo i Bonisław.

Energia elektryczna rozprawdzana jest do odbiorców poprzez rozdzielczą sieć linii napowietrznych średnich napięć 15 kV oraz stacje transformatorowe 15/0,4 kV i sieć odbiorczą niskiego napięcia 230/380 V.

Dystrybutorem energii elektrycznej jest jeden z największych podmiotów gospodarczych tej branży Energa Operator S.A.

Dostawy energii elektrycznej pokrywają zapotrzebowanie odbiorców na terenie gminy. Działania operatora sieci polegają przede wszystkim na utrzymaniu ciągłości dostaw energii, konserwacji linii i urządzeń, rozbudowie sieci w rejonie skupisk odbiorców. W celu zmniejszenia awaryjności układu konieczna jest sukcesywna modernizacja sieci, wymiana linii i rozbudowa sieci stacji transformatorowych w celu zmniejszenia długości odbiorczych linii niskich napięć.

Zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieczfnia Kościelna planowana jest budowa elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100 kW.

Elektrownie zlokalizowane będą w następujących miejscach:

- grunty wsi Uniszki-Cegielnia, Uniszki Zawadzkie, Windyki, Michalinowo,
- grunty wsi Kuklin, Pełowo, Kulany, Wieczfnia-Kolonia, Wieczfnia Kościelna,
- grunty wsi Bąki, Grzybowo, Windyki.

Studium dopuszcza rozwój małej energetyki wiatrowej o mocy poniżej 100 W na terenie całej gminy oraz produkcję energii elektrycznej z biopaliw, biomasy, energii solarnej w przeznaczonych do tego instalacjach dla potrzeb indywidualnych lub zbiorowych.

Tereny lokalizacji turbin wiatrowych są terenami rolnymi, pozbawionymi zabudowy, większych kompleksów leśnych i zadrzewień. Budowa elektrowni wiatrowych lokalizowana jest w centralnej części gminy, na gruntach o niskiej bonitacji, poza obszarami najcenniejszymi pod względem krajobrazowym i przyrodniczym, tj. poza obszarem krajobrazu chronionego i doliną rzeki Orzyc.

GAZOWNICTWO

Przez obszar gminy, na długości ok. 9,5 km, przez teren wsi: Uniszki - Cegielnia, Uniszki Zawadzkie, Michalinowo, Kuklin i Pełowo, przebiega przesyłowa sieć gazowa wysokiego ciśnienia - dwa gazociągi DN 200 i DN 400, 6,4 MPa, relacji Płońsk - Olsztyn.

W Uniszkach Zawadzkich poprzez zespół urządzeń zaporowo - upustowych, od tego gazociągu odgałęzia się sieć gazowa wysokiego ciśnienia DN 100 w kierunku Działdowa i Lidzbarka Welskiego (ok. 3 km na obszarze gminy).

W/w sieci nie zaopatrują w gaz ziemny terenu całej gminy. Mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan-butan, rozprowadzanego poprzez punkty sprzedaży.

Sieć gazowa w powiecie mławskim – stan na 31.12.2012 r.

Wyszczególnienie	Mława	Gmina Lipowiec Kościelny	Gmina Radzanów	Gmina Strzegowo	Gmina Stupsk	Gmina Szydłowo	Gmina Wieczfnia Kościelna	Gmina Wiśniewo	Powiat mławski
długość czynnej sieci gazowej [m]	94 916	1 911	5 154	12 107	54 160	27 552	41 932	470	238 202
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i	3 903	24	13	brak danych	161	213	89	brak danych	4 403
odbiorcy gazu [gosp. dom.]	9 437	50	6	brak danych	189	135	88	brak danych	9 905
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp. dom.]	3 981	40	3	brak danych	125	81	69	brak danych	4 299
zużycie gazu w tys. m ³	6 380,6	43,2	11,3	brak danych	191,1	120,5	108,0	brak danych	6 854,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkania w tys. m ³	5 090,1	40,1	10,9	brak danych	156,6	93,3	100,0	brak danych	5 491,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

CIEPŁOWNICTWO

Ogrzewanie budynków realizowane jest w większości indywidualnie z własnych kotłowni na paliwo stałe, gaz płynny lub z kotłowni olejowych.

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.1. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół w Wieczfnia Kościelnej i Filia Sz. P. w Grzebsku
- Szkoła Podstawowa w Uniszkach Zawadzkich,
- Szkoła Podstawowa w Windykach,

Placówki oświatowe na terenie gminy 2014/2015:

L.p.	Placówka	Ilość	Liczba dzieci/ uczniów	Liczba oddziałów
1.	Szkoły Podstawowe i filie	4	376	25
2.	Gimnazjum	1	155	6
OGÓŁEM		5	531	31

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Ogółem w gminie w roku szkolnym 2014/2015 do szkół podstawowych i gimnazjum uczęszczało 531 uczniów.

Na terenie gminy brak jest szkół prywatnych.

Średnia liczba dzieci w szkołach podstawowych na koniec roku 2014

Rok szkolny	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci w oddziale
2012/2013	302	21	19,95
2013/2014	388	24	16,16

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Średnio w szkołach na koniec 2014 roku do jednej klasy uczęszczało 16,16 uczniów. Obserwuje się coroczną tendencję spadkową uczniów w szkołach podstawowych wynikającą z niżu demograficznego.

Placówki wychowania przedszkolnego gminy 2013/2014

Rok szkolny	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci w oddziale
2012/2013	127	6	21,16
2013/2014	128	8	16,00

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Nakłady budżetu gminy na oświatę, subwencja oświatowa

Wykonanie budżetu oświaty			Subwencja oświatowa
Rok	Ogółem oświata (zł)	% udział w budżecie gminy	Kwota (zł)
2012	6 457 475	35,57	4 022 289
2013	5 537 851	36,33	4 013 603
2014	6 089 866	36,47	3 930 216

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

5.2. KULTURA

Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki kultury:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Wieczfnia Kościelnej z filią w Uniszkach Zawadzkich
- Świetlice wiejskie z wyodrębnione częścią dla OSP w miejscowościach: Wieczfnia Kościelna, Uniszki Zawadzkie, Windyki, Chmielewo Wielkie, Grzebsk, Grzybowo
- Świetlice wiejskie – Kuklin, Kulany, Pełowo i Uniszki Gumowskie.

W gminie znajdują się obiekty sakralne – kościoły w Wieczfnia Kościelnej, Grzebsku i Kuklinie.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieczfnia Kościelnej

Siedziba biblioteki znajduje się w budynku użyteczności publicznej w Wieczfnia Kościelnej, terenem jej działania jest Gmina Wieczfnia Kościelna. Biblioteka jest gminną jednostką organizacyjną kultury. Celem jej działania jest zaspakajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych środowiska, które obsługuje.

Bezpośredni nadzór nad Biblioteką sprawuje Wójt Gminy. Pomocy merytorycznej udziela Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Warszawie.

W skład Biblioteki wchodzi:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Wieczfnia Kościelnej
- Filia Biblioteczna w Uniszkach Zawadzkich połączona z biblioteką szkolną w Uniszkach Zawadzkich.

Biblioteka prowadzi działalność w obsadzie: Kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej w Wieczfnia Kościelnej i jednej osoby w Filii w Uniszkach Zawadzkich jako pracownika zatrudnionego przez Dyrektora Szkoły Podstawowej w Uniszkach Zawadzkich.

Filia biblioteczna w Uniszkach Zawadzkich została połączona z Biblioteką Szkoły Podstawowej w Uniszkach Zawadzkich na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 1 sierpnia 2000 roku pomiędzy Kierownikiem Gminnej Biblioteki Publicznej w Wieczfnia Kościelnej i Dyrektorem Szkoły Podstawowej w Uniszkach Zawadzkich.

5.3 SPORT

Zadania z zakresu promocji sportu i kultury fizycznej wykonywane są poprzez aktywność jednostek oświatowych oraz działalność przyszkolnych klubów sportowych.

W ostatnich latach na terenie gminy zostały wybudowane nowe obiekty sportowe, ogólnodostępne. Należą do nich:

- przyszkolne centrum sportowe w Wieczfnia Kościelnej:
 - pełnowymiarowa 6-torowa bieżnia o nawierzchni poliuretanowej,
 - boisko o nawierzchni trawiastej,
 - boisko wielofunkcyjne o nawierzchni ze sztucznej trawy,
 - boisko do piłki siatkowej plażowej,
 - kort tenisowy,
 - bieżnia do skoku w dal i rzutu kulą,
 - skate park,
- centrum sportowe w Uniszkach Zawadzkich
 - boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej,
 - 60 m bieżnia lekkoatletyczne,
 - bieżnia do skoku w dal,
 - skate park,
 - siłownia zewnętrzna,
 - boisko do piłki siatkowej plażowej,
 - plac zabaw
- boisko wielofunkcyjne w Windykach o nawierzchni poliuretanowej
- centrum rekreacyjne w Grzebsku
 - boisko do piłki koszykowej o nawierzchni poliuretanowej,
 - boisko do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej,
 - boisko do piłki siatkowej plażowej,
 - skate park,
 - plac zabaw
- centrum rekreacyjne w Kuklinie
 - boisko do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej,
 - boisko do piłki siatkowej plażowej,
 - boisko do koszykówki o nawierzchni betonowej,
 - plac zabaw
- centrum rekreacyjne w Uniszkach Gumowskich
 - boisko do piłki siatkowej o nawierzchni trawiastej,
 - plac zabaw

W ramach funduszu sołeckiego w ostatnich latach powstały obiekty służące lokalnym mieszkańcom jako miejsca spotkań i rekreacji:

- Pogorzel,
- Michalinowo,
- Chmielewko,
- Wieczfnia-Kolonia,
- Grzybowo

Powstałe obiekty spełniają funkcje rekreacyjno - sportowe dla mieszkańców gminy Wieczfnia Kościelna.

5.4 OCHRONA ZDROWIA

W gminie funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gajda-MED

Ośrodek Zdrowia	Właściciel	Ilość lekarzy	Ilość pielęgniarek	Ilość pacjentów
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Gajda-Med.”	Robert Gajda	1	2	2.761
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dzierzgo-Med.”	Andrzej Kowalski	1	0	b.d.

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dzierzgo-Med” posiada oddział w Wieczfni Kościelnej w zakresie stomatologii.

Celem jej działania zgodnie z wpisem w Krajowym Rejestrze Sądowym jest udzielanie świadczeń zdrowotnych i promocja zdrowia. Prowadzenie tego rodzaju działalności oparte jest w głównej mierze o środki pochodzące z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Obsługę ludności gminy w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej powstały na bazie Gminnego Ośrodka Zdrowia w Wieczfni Kościelnej. Zatrudnia obecnie na pełnych etatach 1 lekarz i 2 pielęgniarki. Mieści się w budynku znajdującym się w dobrym stanie technicznym, po gruntownym remoncie przeprowadzonym w 2012 roku.

W budynku mieszczą się również 3 mieszkania z przeznaczeniem dla pracowników służby zdrowia.

W 2012 roku gmina wyremontowała budynek przychodni powiększając jego powierzchnię o pomieszczenia apteki, którą prowadzi mgr farm. Anna Hass (apteka E-Vita).

5.5 POMOC SPOŁECZNA

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizujący zadania własne gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową, w szczególności z zakresu:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o przeciwdziałaniu pomocy w rodzinie,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Działania wykonywane przez Ośrodek mają na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Na czele Ośrodka stoi Kierownik, który jest powoływany i odwoływany przez Wójta Gminy Wieczfnia Kościelna. Kieruje on działalnością Ośrodka i jest za nią odpowiedzialny.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 7 pracowników na stanowiskach:

- pracownik socjalny,
- świadczeń rodzinnych,
- opiekuna,
- księgowości.

Na terenie gminy brak jest domu pomocy społecznej.

W 2014 roku planowany budżet Ośrodka wynosił 2 657 656,00 zł, a wydatkowano kwotę 2 620 961,73 zł, co stanowi 98,62 % realizacji planu finansowego jednostki. Środki pochodziły z następujących źródeł:

- z budżetu państwa – 2 256 293, 30 zł, co stanowi 86,09 % całości wydatków,
- z budżetu gminy – 330 076,50, co stanowi 12,59 % całości wydatków,
- z dofinansowania ze środków Unii Europejskiej (EFS) – 34 591,93, co stanowi 1,32 % całości wydatków.

Realizacja zadań z pomocy społecznej

W 2014 roku z pomocy społecznej skorzystały 122 rodziny, w których łącznie przebywało 404 osoby. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy 9,75% mieszkańców gminy zostało objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych	122	404
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	122	404
Praca socjalna ogółem	82	283
w tym wyłącznie praca socjalna	10	20
Praca socjalna prowadzona w oparciu o Kontrakt socjalny	4	4

Źródło: GOPS w Wieczfnia Kościelnej

Powody przyznania pomocy

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób
ubóstwo	90	279
sieroctwo	0	0
bezdomność	1	1
potrzeba ochrony macierzyństwa	9	36
bezrobocie	59	168
niepełnosprawność	43	115
długotrwała lub ciężka choroba	9	23
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	31	184
w tym: rodziny niepełne	12	42
rodziny wielodzietne	19	128
przemoc w rodzinie	0	0
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
alkoholizm	1	1
narkomania	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
zdarzenia losowe	0	0
sytuacja kryzysowa	0	0
klęski żywiołowe lub ekologiczne	0	0

Źródło: GOPS w Wieczfnia Kościelnej

Z przedstawionych danych wynika, że w 2014 r. główną przyczyną ubiegania się o pomoc było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, rodziny niepełne, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa.

W 2014 roku do Ośrodka wpłynęło łącznie 305 wniosków o udzielenie pomocy społecznej. Rozpatrywane sprawy zostały zakończone wydaniem decyzji administracyjnej. W 2014 roku wydano 467 decyzji dotyczących pomocy społecznej. Przeprowadzono 590 rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym 76 wywiadów do zasiłków dla opiekunów i specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz 17 wywiadów dla innych instytucji.

Jednym z podstawowych instrumentów pomocy społecznej, pozwalającym zabezpieczyć potrzeby osób wymagających wsparcia są środki finansowe przeznaczone na realizację świadczeń. Pomoc może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej. Środki na realizację tych zadań pochodzą z budżetu gminy i dotacji.

Struktura wydatków poszczególnych rodzajów świadczeń

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
zasiłki stałe	99	99	44 938
zasiłki okresowe	47	203	78 891
posiłek	134	19 667	29 635
usługi opiekuńcze	1	1470	21 537
zasiłki celowe i w naturze oraz zasiłki celowe w programu wieloletniego wsparcia finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i zasiłki celowe z projektu systemowego	105	-	47 325
składki na ubezpieczenia zdrowotne	9	99	4044

Źródło: GOPS w Wieczfnia Kościelnej

Jak wynika z powyższej tabeli największa część wydatków stanowią zasiłki okresowe, a w dalszej kolejności zasiłki stałe i dożywianie. Największą grupę świadczeniobiorców w odniesieniu do ogólnej liczby w/w świadczeń obejmują osoby, które otrzymują pomoc w formie dożywiania oraz zasiłków celowych.

Na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych do zadań Ośrodka należy ich wypłata. W 2014 roku wypłacono łącznie 126 świadczeń na kwotę 20 107,93 zł. Pomocą objęto 14 rodzin, w których przebywało 69 osób.

5.5 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska odpowiada Starosta Powiatu Mławskiego, Komendant Powiatowy Policji, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej, Wójt Gminy Wieczfnia Kościelna oraz Straż Gminna.

Odpowiedzialność ponoszą: Komendanci Policji – za porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli i Komendant Państwowej Straży Pożarnej oraz Terenowe Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej za ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

Straż Gminna obejmuje swoim terenem działania 5 gmin: Wiśniewo, Stupsk, Szydłowo, Wieczfnia Kościelna, Lipowiec Kościelny. Na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna średnio podejmuje działania przez jeden dzień w tygodniu. Swoje zadania wykonuje na podstawie ustawy o strażach gminnych z dnia 29 sierpnia 1997 roku.

Na terenie gminy funkcjonuje posterunek policji, zlokalizowany w jednym budynku z Urzędem Gminy Wieczfnia Kościelna.

Ochotnicza Straż Pożarna jest stowarzyszeniem działającym na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 – Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej.

Na terenie gminy działa sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Wieczfnia Kościelna, Uniszki Zawadzkie, Windyki, Chmielewo Wielkie, Grzebsk, Grzybowo.

Działalność Ochotniczej Straży Pożarnej finansowana jest z budżetu gminy.

Celem działania OSP jest:

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom.
2. Branie udziału w akcjach ratowniczo – gaśniczych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków OSP kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno – oświatowej i rozrywkowej.
5. Uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich.

5.7 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Niewielka ilość innych zarejestrowanych organizacji pozarządowych a w tym również organizacje sportowe nie pozwalają szczególnie wyróżnić gminy w zakresie samoorganizacji społeczeństwa.

Na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna działają następujące stowarzyszenia wpisane do Rejestru stowarzyszeń zwykłych i rejestrowych powiatu mławskiego:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Grzebsku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Uniszkach Zawadzkich
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grzybowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wieczfnia Kościelnej
- Ochotnicza Straż Pożarna w Windykach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chmielewie Wielkim
- Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Gminy Wieczfnia Kościelna NASZA GMINA
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wieczfnia Kościelnej - stowarzyszenie zwykłe
- Stowarzyszenie Zwykłe CZYSTE ŹRÓDŁA
- Stowarzyszenie zwykłe WSPÓLNA SPRAWA
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kuklinie
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Wieczfnianka” Wieczfnia Kościelna

Stowarzyszenia społeczne działające na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna stanowią bardzo ważny element życia kulturalnego i społecznego lokalnej społeczności. Zgodnie ze swoimi celami statutowymi prowadzą one bardzo różnorodną działalność na rzecz mieszkańców gminy. Działalność ta obejmuje większość aspektów życia codziennego. Wśród podejmowanych przez organizacje społeczne działań warto wymienić choćby działalność na rzecz zachowania lokalnej historii i tradycji, szeroka rozumianą działalność charytatywną, działania na rzecz rozwoju kultury fizycznej i sportu, aktywizację mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego.

6. OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU I ŚRODOWISKA

6.1 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Stan środowiska

Gmina Wieczfnia Kościelna zaliczana jest do ekologicznie najczystszych regionów Województwa Mazowieckiego. Jest to zarówno efektem zdecydowanie rolniczego charakteru gospodarki, jak i proekologicznej strategii rozwoju, przyjętej i realizowanej od lat przez lokalne władze samorządowe.

Jest to gmina rolnicza. Powierzchnia gruntów ornych wynosi 9.382 ha i przeważają gleby słabe. Za to 70% użytków zielonych położonych jest na glebach lepszych i tam największe znaczenie ma hodowla bydła mlecznego.

Na terenie gminy nastąpił w ostatnich latach rozwój infrastruktury technicznej. Wszystkie sołectwa gminy wyposażone są w wodociągi, nastąpiła budowa i rozbudowa gminnej sieci kanalizacyjnej oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Doliny rzek Orzyc i Wieczfnianka stanowią cenne walory środowiska naturalnego.

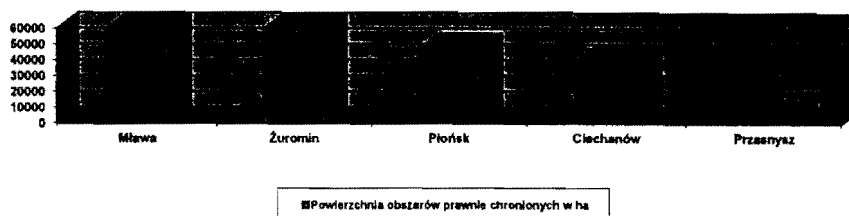
Formy ochrony przyrody.

Do obszarów objętych ochroną prawną należą:

- Zieluńsko – Rzęgnowski obszar chronionego krajobrazu - obejmuje powierzchnię 3.440,32 ha, co stanowi 28,7% ogólnej powierzchni gminy
- Pozostałości Parku podworskiego w Grzebsku o powierzchni 2,74 ha z XVIII w i osada wczesnośredniowieczna oraz cmentarzysko wczesnośredniowieczne.
- Park podworski w Uniszkach Zawadzkich o powierzchni 0,33 ha z XIX w.

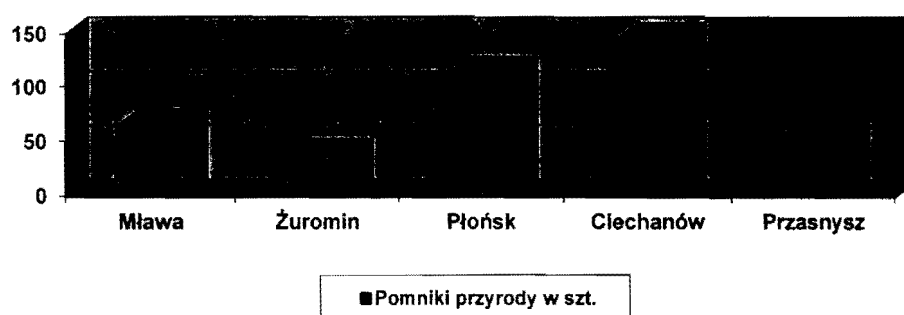
Powyższe tereny chronione są mocą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880.) i ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o odnowie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568). Drzewostan parków stanowią rodzime gatunki drzew i krzewów. Widoczne są znaczne ubytki powierzchni parkowej, co jest związane z naturalnym procesem starzenia się i obumierania drzew oraz negatywnym skutkiem działalności człowieka m. in. wycinaniem drzew, zanieczyszczeniem powietrza i gleb.

Powierzchnia sąsiednich powiatów o szczególnych walorach przyrodniczych prawem chroniona w 2014 r.

Dane: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2014 r

Pomniki przyrody według powiatów w 2014 roku.

Dane: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2014 r

Powiat Mławski należy do powiatów posiadających największą powierzchnię o szczególnych walorach przyrodniczych i posiadający średnią liczbę pomników przyrody (63).

Do lokalnych wartości środowiska należą:

- atrakcyjny krajobraz – związane z położeniem gminy w strefie czołowo – morenowej o urozmaiconej rzeźbie oraz występowaniem dużych kompleksów leśnych
- doliny rzeczne (Orzyc, Wieczfnianka, Mławka) stanowiące ekosystemy o bogatych i zróżnicowanych zbiorowiskach roślinności łąkowej i bagiennej, pełnią funkcję ciągów naturalnych powiązań przyrodniczych oraz układów wentylacyjnych i odwadniających. Najważniejszym elementem sieci powiązań przyrodniczych jest dolina rzeki Orzyc, będąca jednocześnie ostoją ptaków o randze krajowej
- kompleksy leśne, parki oraz skupiska zieleni wysokiej (szpalery drzew przydrożnych, zielen towarzysząca cmentarzom i obiektom sakralnym) pełniące funkcje ekologiczne, klimatotwórcze, retencyjne i krajobrazowe.
- złoża kruszywa naturalnego (piasek i żwir)

- wody podziemne wysokiej jakości w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Działdowo”
- kompleks dobrych gleb sprzyjający rozwojowi rolnictwa

OCHRONA WÓD

Zgodnie z „Mapą obszarów chronionych GZWP w Polsce, wymagających szczególnej ochrony” wykonaną W 1990 r. pod redakcją prof. Kleczkowskiego niewielki, zachodni fragment Gminy Wieczfnia Kościelna leży w zasięgu GZWP-głównego zbiornika wód podziemnych „Działdowo” o całkowitej powierzchni 2330 km².

W obrębie wymienionego zbiornika wyróżnia się:

- obszar najwyższej ochrony (ONO) o powierzchni 1650 km²,
- obszar wysokiej ochrony (OWO) o powierzchni 140 km².

W granicach gminy jest fragment obszaru najwyższej ochrony wód podziemnych (ONO), ustalony w oparciu o czas pionowego przesiąkania wody z powierzchni i czas jej przepływu poziomego od obszarów zasilania do ujęcia. Ochrona wód podziemnych przez ONO polega na odpowiednim gospodarowaniu na powierzchni - w ochronie tych wód dużą rolę odgrywają lasy oraz inne obszary chronione.

Strefy ochrony sanitarnej dla ujęć wody

Ujęcie wody w Uniszkach Zawadzkich składa się z dwóch studni głębinowych (nr 1 i nr 2) o głębokościach odpowiednio: 98 i 89 m. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wynoszą 150 m³/godz., przy depresji dochodzącej do 12 m.

Strefa bezpośredniej ochrony sanitarnej wygradzona jest łącznie dla obydwu studni wraz ze stacją wodociągową.

Ujęcie wody w Grzebsku składa się z 3 studni głębinowych:

- nr 6 (podstawowa) o zasobach eksploatacyjnych 80 m³/godz. przy depresji 7,5m,
- nr 5 (awaryjna) o zasobach eksploatacyjnych 72 m³/godz. przy depresji 8 m,
- nr 4 (zapasowa) o zasobach eksploatacyjnych 14 m³/godz. przy depresji 9m.

Studnia głębinowa nr 4 znajduje się we wspólnym ogrodzeniu ze stacją uzdatniania wody. Na zachód od stacji wodociągowej, w odległości kilkudziesięciu

metrów znajdują się pozostałe studnie we wspólnej wygradzonej strefie bezpośredniej ochrony sanitarnej.

OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Eksploracja surowców budowlanych (kruszywa) przyczyniła się do dewastacji fragmentu moreny czołowej położonej w południowo-zachodniej części gminy, na północ od wsi Uniszki - Cegielnia.

Od 1991 roku utrzymuje się zbliżone do średniego w kraju nadmierne zakwaszenie gleb. Gleby kwaśne stanowiły w gminie około 70% ogółu użytków rolnych (w Polsce - 56%). Gleby zbyt kwaśne posiadają ograniczoną przydatność rolniczą. Bez podwyższenia odczynu gleb przez wapnowanie, nie jest możliwe osiągnięcie wysokich wyników produkcyjnych, a uzyskane płody rolne charakteryzują się obniżoną jakością.

Nie stwierdzono gleb o podwyższonej na skutek antropopresji zawartości siarki. Gleby gminy nie wykazują zanieczyszczenia metalami ciężkimi posiadają warunki do produkcji żywności o wysokich parametrach jakościowych.

6.2 GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie ludności Gminy Wieczfnia Kościelna w wodę oparte jest wyłącznie na czwartorzędowym piętrze wodonośnym. Większość mieszkańców gminy objęta jest zbiorowym zaopatrzeniem w wodę - na początku 1999 roku podjęto działania w celu doprowadzenia wody do ostatnich nie zwodociągowanych wsi tj. Turowo i Załęże. Jedynie pojedyncze gospodarstwa w zabudowie kolonijnej (m. in. Kuklin-Pełowo,) czerpią wodę za pomocą przydomowych studni kopanych z pierwszej najpłytszej warstwy wodonośnej (rzędu 5-15m).

Aktualnie blisko 90% ludności wiejskiej korzysta z wodociągów sieciowych, bazujących na dwóch ujęciach wody w Grzebsku i Uniszkach Zawadzkich:

- wodociąg „Grzebsk” zaopatruje w wodę mieszkańców 6 wsi położonych w północno-wschodniej i wschodniej części gminy: Grzebsk, Zakrzewo Wielkie, Turowo, Chmielewo Wielkie, Długokąty, Kobiałki, Łęg i Załęże.
- wodociąg „Uniszki Zawadzkie” zaopatruje w wodę mieszkańców 16 wsi położonych w środkowej i zachodniej części gminy: Uniszki Zawadzkie, Kuklin, Michalinowo, Windyki, Wieczfnia Kościelna, Uniszki Gumowskie, Kulany, Pełowo, Bąki, Pogorzel, Chmielewko, Wąsosze, Grzybowo, Bonisław, Wieczfnia - Kolonia, Uniszki – Cegielnia.

Wodociąg „Uniszki Zawadzkie” ma największy zasięg i znaczenie dla mieszkańców gminy. Ujmowana woda charakteryzuje się naturalnym składem chemicznym, wymaga uzdatniania jedynie z uwagi na zawartość związków żelaza i manganu, które są genetycznie związane z utworami budującymi warstwę wodonośną.

Na przełomie lat 2014/2015 wykonano Rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Uniszkach Zawadzkich i Pompowni w Chmielewie Wielkim.

Za zaopatrzenie w wodę mieszkańców odpowiedzialny jest Zakład Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie.

Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 112,75 km, 1060 podłączonych gospodarstw, 3788 osób korzystających z sieci wodociągowych, 39,8 m³ – zużycie wody na jednego mieszkańca.

Odprowadzenie ścieków

Systematyczny wzrost ilości wody dostarczanej do kolejnych miejscowości poprzez rozbudowę wiejskich wodociągów wywołuje ujemne skutki związane z brakiem kompleksowego oczyszczania ścieków na terenie całej gminy. W 2010 roku wybudowano oczyszczalnię ścieków w miejscowości Grzebsk. W 2013 roku wykonano sieć kanalizacji obejmującą swoim zasięgiem miejscowość Grzebsk i dostarczającą ścieki do oczyszczalni ścieków w Grzebsku. W 2014 roku została zakończona budowa kanalizacji w miejscowościach Uniszki Zawadzkie i Uniszki - Cegielnia. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Mławie.

Przeważająca ilość ścieków bytowo-gospodarczych powstająca na terenach wiejskich gromadzona jest w osadnikach bezodpływowych, skąd wywożona jest wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego oczyszczalni ścieków w Mławie i Grzebsku. Komunalna oczyszczalnia ścieków umożliwi wysoką redukcję zanieczyszczeń oraz zmniejszenie obciążenia rzeki Mławki ładunkiem zanieczyszczeń odprowadzanych z Mławy oraz dowożonych z okolic m.in. z Gminy Wieczfnia Kościelna.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna na 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Gmina Wieczfnia Kościelna
Stacje uzdatniania wody		2 szt.
Oczyszczalnie ścieków		1 szt.
Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków		19 szt.
Sieć w km	wodociągowa rozdzielcza	112,75
	kanalizacyjna	20,35
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	wodociągowe	1 060 szt.
	kanalizacyjne	67 szt.
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	w m ³	122.800
	na 1 mieszkańca w m ³	39,8

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Powyższe porównanie pokazuje, że długość sieci wodociągowej na terenie gminy jest zadawalająca, natomiast w obszarze sieci kanalizacyjnej występuje poważny niedorozwój.

6.3 GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 i art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.) gminy zobowiązane zostały do wykonywania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym:

- możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- liczby mieszkańców;
- liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

W ramach nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, tj. od 1 lipca 2013 r zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 13 września 1997 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz.1399 ze zm.) odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli zamieszkałych prowadzi firma wyłoniona w drodze postępowania przetargowego. Stosownie do przeprowadzonego zamówienia publicznego wyłoniono firmę świadczącą usługi w powyższym zakresie, którą jest Zakład Usług Komunalnych „USKOM” Sp. z o.o. w Mławie. Umowa została zawarta na 30 miesięcy tj. od 1 lipca 2013 roku do 31 grudnia 2015 r. W ramach podpisanej umowy Zakład Usług Komunalnych w Mławie realizuje odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Wieczfnia Kościelna.

Odpady komunalne z terenu Gminy Wieczfnia Kościelna w 2014 roku odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Zmieszane odpady mogą być przekazywane wyłącznie do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Odbiór zmieszanych odpadów komunalnych następuje z częstotliwością 1 raz w miesiącu (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna). Zbiórka odpadów segregowanych odbywa się w systemie workowym (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) również raz w miesiącu. W pojemniki oraz worki na odpady komunalne właściciele nieruchomości musieli zaopatrzyć się we własnym zakresie.

W ramach umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów odbieranych od mieszkańców Gminy przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu organizuje zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, chemikaliów i zużytych opon. Na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna w 2014 roku zorganizowano dwukrotnie zbiórkę w/w odpadów.

Pojemniki na zużyte baterie znajdują się w obiektach użyteczności publicznej, tj. w Urzędzie Gminy Wieczfnia Kościelna, placówkach oświatowych na terenie gminy oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i Gminnej Bibliotece Publicznej. W aptece w Wieczfnia Kościelnej przyjmowane są przeterminowane leki, które odbierane są przez firmę świadczącą usługi odbioru odpadów z terenu gminy. Na obszarze Gminy Wieczfnia Kościelna w 2014 roku funkcjonował Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzony jest przez Zakład Usług Komunalnych „USKOM” Sp. z o.o., ul. Płocka 102, 06 – 500 Mława w miejscowości Uniszki – Cegielnia, na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych.

6.4 OCHRONA PRZED HAŁASEM

Na terenie gminy występuje średnie zagrożenie hałasem komunikacyjnym. Warunkiem zachowania właściwego standardu akustycznego w budynkach istniejących bądź nowych sytuowanych bliżej tras jest ograniczenie prędkości pojazdów oraz wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych.

6.5 ZAGROŻENIA NADZWYCZAJNE

Na terenie gminy może występować zagrożenie związane z niekontrolowanym przewozem niebezpiecznych substancji drogą krajową przechodzącą przez gminę.

7. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

7.1 PODMIOTY GOSPODARCZE

Charakterystyczny przejaw transformacji ostatnich lat – szybki przyrost podmiotów i obiektów działalności gospodarczej nie ominął również Gminy Wieczfnia Kościelna.

Największe obiekty związane z działalnością produkcyjną i usługową to:

- zakład Polonus - Uniszki–Cegielnia
- zakład Lubas Poliuretany – Wieczfnia-Kolonia
- tartak – Kuklin i Michalinowo
- stolarnie – Kuklin, Łęg i Wieczfnia Kościelna,
- Zakład Przetwórczy Rolno-Spożywczy, Ubojnia Drobiu Andrzej Merchel, Marek Kujawski
- PHU TRANSBUD Jarosław Szczęsny
- chlewnie - Pogorzel, Wieczfnia–Kolonia, Chmielewko i Uniszki Gumowskie,
- kurniki - Uniszki Zawadzkie, Kuklin, Windyki

Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych na obszarze gminy wskazuje na stosunkowo równomierne rozmieszczenia ich na obszarze gminy, z koncentracją działań w rejonie m. Mławy (Uniszki Zawadzkie).

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 roku

Wyszczególnienie	Powiat Mławski	Gmina Wieczfnia Kościelna
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	4986	196
sektor rolniczy	399	33
sektor przemysłowy	476	36
sektor budowlany	636	25

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie.

Najwięcej przedsiębiorców zajmuje się handlem i naprawami ponad 30 %. Ponadto znaczna ilość przedsiębiorców zajmuje się rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem – 16,83%. Około 18,36% firm zajmuje się przetwórstwem przemysłowym.

Działalność gospodarczą podejmują, co można zaobserwować już od kilku lat, osoby w wieku powyżej 40-ego roku życia oraz młodzi ludzie po ukończeniu edukacji w szkołach średnich i coraz więcej osób po ukończeniu studiów.

Nasylenie podmiotów gospodarczych na 10.000 mieszkańców

Wyszczególnienie	Gmina	Powiat
Zarejestrowane podmioty gospodarcze	346	526

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie.

Porównując nasycenie podmiotów gospodarczych na 10.000 ludności stwierdzić należy, że wskaźnik ten jest niższy niż w powiecie i znacznie niższy niż w Województwie Mazowieckim.

7.2 CHARAKTERYSTYCZNE CECHY FUNKCJI GOSPODARCZYCH

Główne czynniki wpływające na funkcje gospodarcze gminy:

- dobra dostępność terenu związana z istniejącymi i projektowanymi powiązaniami komunikacyjnymi o znaczeniu krajowym i regionalnym
- bardzo dobre położenie przy głównych trasach drogowo-transportowych
- gmina położona jest blisko potencjalnych rynków zbytu i inwestorów

7.3 BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Za zwalczanie bezrobocia odpowiedzialny jest Powiatowy Urząd Pracy w Mławie. Stopa bezrobocia wynosiła w Gminie Wieczfnia Kościelna 13,3%, przy średniej w powiecie 15,2%.

Na tle powiatów ościennych stopa bezrobocia w Powiecie Mławskim jest na poziomie najwyższym.

Stopa bezrobocia w Województwie Mazowieckim	– 2014 r – 9,6%
Stopa bezrobocia w Powiecie Mławskim	– 2014 r – 12,7%
Stopa bezrobocia w Gminie Wieczfnia Kościelna	– 2014 r – 7,4%

Występujące bezrobocie w Gminie Wieczfnia Kościelna utrzymuje się na niższym poziomie jak w powiecie i województwie.

Uwzględniając aktualną sytuację można przypuszczać, że ponowne zatrudnienie tracących pracę będzie problemem trudnym, wymagającym nie tylko nakładów finansowych, ale i ścisłej współpracy władz samorządu gminnego, powiatowego i wojewódzkiego, wojewody, organizacji rządowych i pozarządowych, pracodawców.

Największe bezrobocie występuje w przedziale wiekowym 18 – 24 lata i dotyczy absolwentów szkół średnich i ludzi młodych, którzy nie podjęli jeszcze żadnej pracy. Występuje następująca prawidłowość: im niższe wykształcenie – tym większy odsetek osób bezrobotnych.

8. ROLNICTWO

8.1 WARUNKI AGROPRZYRODNICZE

Cechy agroklimatu korzystne i średnio - korzystne dla rozwoju rolnictwa:

- Długa i ciepła jesień oraz letnie temperatury powyżej średnich sprzyjają plonowaniu roślin trawiastych, motylkowych, krzyżowych, krzewów jagodowych,
- Wydłużona jesień i łagodna zima oraz opóźniona i chłodna wiosna wymuszają uprawę roślin ozimych.

Gmina położona jest w obrębie terenów będących w zasięgu klimatu Regionu Mazurskiego, który kształtuje się pod wpływem Bałtyku modyfikowanym pod wpływem klimatu kontynentalnego.

Znajduje to odbicie w:

- wzrastających amplitudach temperatury w kierunku wschodnim
- przedłużającej się zimie na ogół chłodniejszej w części wschodniej i północnej regionu
- zwiększonej liczbie dni pochmurnych.

Średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na poziomie 6,6⁰C. Średnia temperatura lipca wynosi 17,8⁰C, natomiast najchłodniejszego miesiąca stycznia – 3,0⁰C. Okres wegetacyjny ze średnią temperaturą powyżej 5⁰C jest stosunkowo długi i zaczyna się średnio 5.IV i trwa do 31.X. Średni roczny opad na tym terenie wynosi 576 mm, najniższy opad w ciągu roku występuje na początku wiosny, natomiast najwyższy od maja do września z maksimum w lipcu.

Warunki glebowe

Pokrywą glebową Gminy Wieczfnia Kościelna stanowią głównie piaski i gliny zwałowe strefy czołowomorenowej, w związku z czym występuje tu znaczna zmienność gleb pod względem uziarnienia.

Do najlepszych gleb na terenie gminy należą czarne ziemie występujące w rejonie wsi Grzebsk, Chmielewo Wielkie, Turowo, Łęg, oraz pseudobielicowe w północno-wschodniej i środkowo-zachodniej części gminy. Pod względem przydatności rolniczej zaliczane są do kompleksu 5-go (żytni dobry), rzadziej 8-go (zbożowo-pastewny mocny), lokalnie do 4-go (pszenny dobry), a w klasyfikacji bonitacyjnej do klas IIIa, IIIb i IVa. Gleby te zajmują ok. 10% ogółu gruntów ornych. Są zasobne w składniki pokarmowe, strukturalne i posiadają właściwe stosunki wodne. Przy wysokiej kulturze rolnej odpowiednie są do uprawy roślin o dużych wymaganiach.

Gleby średniej jakości to przeważnie gleby brunatne wylugowane i pseudobielicowe sporadycznie czarne ziemie. Zajmują ok. 20% gruntów ornych i zaliczane są do klasy bonitacyjnej IVb rzadziej IVa. Są to gleby słabo strukturalne przewiewne i przepuszczalne o średniej zawartości substancji pokarmowych.

Występujące na terenach płaskich wykazują prawidłowe stosunki wodne, na wzniesieniach - za suche. W postaci większych skupisk występują w północno-zachodniej i środkowo-zachodniej części gminy. Gleby te przydatne są do upraw żytnio - ziemniaczanych, a w warunkach wysokiej kultury można uprawiać mniej wymagające odmiany pszenic.

Na obszarze gminy dominują gleby słabe jakościowo (ok. 70% gruntów ornych) zaliczane głównie do kompleksu 6-go (żytni słaby), 7-go (żytni bardzo słaby), rzadziej do 9-go (zbożowo-pastewny słaby). Są to gleby słabo strukturalne, zbyt przewiewne i przepuszczalne oraz mało zasobne w składniki pokarmowe, najczęściej zbyt suche. Gleby te przydatne są do upraw roślin mało wymagających (żyto, ziemniaki, łubin) a plony w dużym stopniu uzależnione są od ilości i rozkładu opadów w okresie wegetacyjnym.

Użytki zielone stanowią ok. 30% powierzchni użytków rolnych i występują głównie w dolinach rzek Orzyc i Wieczfnianka oraz w dolinach innych mniejszych cieków i obniżen terenu. Należą one do typów siedliskowych obszarów pobagiennych (gleby murszowo-mineralne i murszowo - torfowe), łęgów (gleby torfowe, mady) i grądów (czarne ziemie). Większość z nich (ok. 71%) to łąki i pastwiska średniej jakości (kompleks 2z). Najwłaściwszym sposobem zagospodarowania takich gleb hydromorficznych są trwałe użytki zielone.

Struktura jakości gleb wg klas bonitacyjnych

Grunty orne		Użytki zielone	
Klasy bonitacyjne	Struktura %	Klasy bonitacyjne	Struktura %
I – II	-	I – II	-
IIIa	0,2		
IIIb	0,7	III	5,4
IVa	9,0		
IVb	23,4	IV	62,0
V	45,9	V	27,7
VI	19,9	VI	4,8
VIz	0,9	VIz	0,1

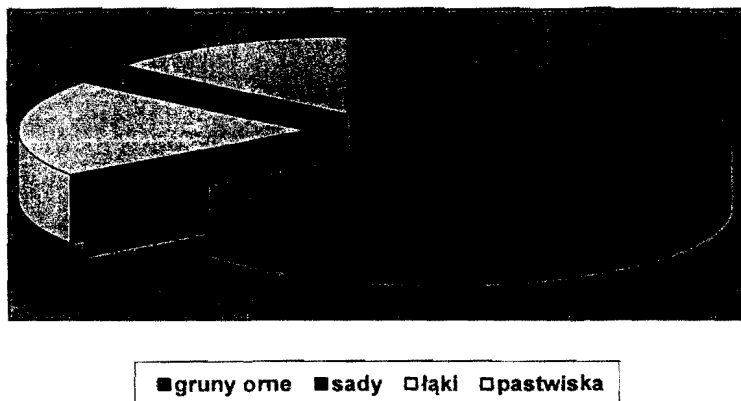
Źródło: Urząd Gminy Wieczfnia Kościelna.

W układzie przestrzennym gminy najkorzystniejsza dla rolnictwa struktura gruntów ornych występuje w rejonie wsi Łęg oraz w rejonie wsi Chmielewo Wielkie, Grzebsk i Kuklin. Grunty słabe jakościowo występują w sołectwach: Kobiałki, Bonisław, Kulany, Uniszki - Cegielnia, Wieczfnia Kościelna. Przewagą gleb średniokorzystnych odznacza się środkowa i południowa część gminy.

Struktura użytków rolnych na 2014 r. wg przeznaczenia w Gminie Wieczfnia Kościelna:

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	ha	%
Użytki rolne	9382	100,0
w tym: grunty orne	6025	64,2
Łąki	694	7,4
Pastwiska	2643	28,2
Sady	20	0,2

Źródło: Urząd Gminy Wieczfnia Kościelna.

Nieźle przedstawia się struktura agrarna i jest podobna jak w innych gminach Powiatu Mławskiego. Gospodarstwa są raczej małe, ponad połowa to gospodarstwa do 10 ha. Dużych – liczących ponad 15 ha - jest 191.

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw
Ogółem	1497
w tym: do 1 ha	727
1 - 5	280
5 – 10	153
10 - 15	194
Powyżej 15,0	143

Źródło: Urząd Gminy Wieczfnia Kościelna

8.2 WARUNKI SPOŁECZNE, TECHNICZNE, EKONOMICZNE ROLNICTWA

Na terenie Gminy Wieczfnia Kościelna w produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż, które zajmują ok. 76% powierzchni zasiewów. W grupie roślin zbożowych przeważa uprawa żyta i mieszanek zbożowych (ok. 62%). Stosunkowo mała powierzchnia przeznaczana jest pod tzw. zboża intensywne - pszenica, jęczmień, pszenżyto - ok. 1,0 tys. ha tj. ok. 28 % ogółu zbóż.

Gmina Wieczfnia Kościelna odznacza się średnio intensywną produkcją zwierzęcą i roślinną. Produkcję zwierzęcą jako dominujący kierunek zadeklarowało ok. 25% gospodarstw indywidualnych, a mieszaną (roślinną i zwierzęcą) - ok. 50% gospodarstw rolnych.

Na terenie gminy nie występuje w skali masowej specjalistyczna produkcja rolna. Do głównych działalności w tym zakresie należy produkcja drobiu. Główny kierunek produkcji rolnej określić można jako zbożowo - ziemniaczany z chowem bydła, głównie mlecznego i trzody chlewnej.

Obsługa rolnictwa

- Zaopatrzenie w środki do produkcji rolnej (nawozy, pasze, środki ochrony roślin) prowadzą prywatne jednostki gospodarcze we wsi Wieczfnia Kościelna i Łęg.
- Skup surowców rolniczych prowadzony jest głównie przez zakłady przetwórcze. Mleko skupują mleczarnie bezpośrednio z gospodarstw. Żywiec wieprzowy i wołowy zbywany jest przez rolników w prywatnych ubojniach oraz kupowany jest przez agencje pośredniczące w dostawie żywca do Zakładów Mięsnych.
- W zakresie mechanizacji prac polowych występują różne formy usług sąsiedzkich.
- Obsługę weterynaryjną dla obszaru całej gminy pełnią 2 prywatne zakłady zlokalizowane we wsi Wieczfnia – Kolonia.

Na terenie gminy nie występują przeszkody w zakresie organizacji punktów obrotu produktami rolniczymi jak i punktów zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej.

9. TURYSTYKA I REKREACJA

9.1 OPIS TURYSTYCZNY GMINY

Do istotnych walorów turystycznych Gminy Wieczfnia Kościelna należą materialne dowody dziedzictwa historycznego oraz dziedzictwa kulturowego, z czego znakomitą większość stanowią obiekty sakralne. Najcenniejsze zostały wpisane do rejestru zabytków. Należą do nich:

- Grodzisko pozostałość po dawnym grodzie w Grzebsku – pochodzi z XI – XII wieku, wczesnośredniowieczne jako pozostałość po dawnym grodzie.
- Kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Leonarda w Grzebsku – pierwsze wzmianki o kościele pochodzą z 1454 roku. Obecny wygląd obiektu sakralnego wielokrotnie remontowanego pochodzi z 1712 roku.
- Kaplica św. Leonarda w Grzebsku – powstała w XI wieku, obecny wygląd kaplicy pochodzi z XVIII wieku.
- Kościół pw. Św. Stanisława biskupa Męczennika w Wieczfni Kościelnej – zbudowany w stylu neogotyckim – neoromańskim.
- Kaplica św. Anny w Kuklinie – drewniana kaplica z XVIII w.
- Mauzoleum Żołnierzy Września 1939 r oraz Pomnik Piechura w miejscowości Uniszki Zawadzkie

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa podmioty gospodarcze świadczące usługi z zakresu miejsc noclegowych (50).

- Hotel Pasymowski Rafał Pasymowski – Uniszki Cegielnia
- Gospodarstwo Agroturystyczne Ewelina Tadrzak – Grzybowo-Kapuśnik

W branży turystycznej funkcjonują także inne podmioty świadczące swoje usługi m.in. Stajnia OTIS w Wieczfnia Kościelnej oraz obiekty gastronomiczne.

Cykliczne wydarzenia kulturalno-rekreacyjne

- Dożynki Gminno – Parafialne – traktowane przede wszystkim jako podziękowanie rolników za zebrane plony. Oprócz wymiaru religijnego to czas zabawy i radości z zakończonych zniw.
- Kampania „Białych serc” – stanowi solidarny protest przeciwko narkotekom oraz propagowaniu zdrowego stylu życia bez uzależnień.
- Cała Polska Biega – kampania ogólnopolska polegająca na organizacji w konkretny weekend biegowych zawodów, zachęająca mieszkańców do czynnego udziału w uprawianiu sportu.
- Rekonstrukcja Bitwy po Mławą – organizowana przez Burmistrza Mławy nieprzerwanie od 2008 roku dla uczczenia bohaterskich zmagania i hołdu żołnierzom polskim poległym w obronie Ojczyzny w 1939 roku. Rekonstrukcja odbywa się na polach walki w Uniszkach Zawadzkich przy trasie krajowej nr 7.

9.2 SZLAKI TURYSTYCZNE

Na terenie gminy występują oznakowane szlaki turystyczne.

Przez południowo – zachodnią część gminy przebiega szlak turystyczny rowerowy i pieszy – „Szlak Walk Wrześniowych” o długości 40 km, przebiegający głównie po linii obronnej. Na szlaku tym w m. Uniszki Zawadzkie znajduje się punkt widokowy Mauzoleum Żołnierzy Września z 1939 r. i Pomnik Piechura.

10. LISTA ZADAŃ OBEJMUJĄCYCH POPRAWĘ SYTUACJI NA TERENIE GMINY WIECZFNIA KOŚCIELNA

W oparciu o wnioski z diagnozy stanu można sformułować obecne i przyszłościowe uwarunkowania rozwoju gminy, które wymagają koncentracji działań rozwojowych w następujących obszarach:

- **Mieszkańcy**
- **Środowisko przyrodnicze**
- **Tradycja, historia i kultura**
- **Walory komunikacyjne**
- **Rolnictwo**
- **Infrastruktura techniczna**

W ramach w/w obszarów określono następujące cele strategiczne, a w ich ramach cele średniookresowe do osiągnięcia w perspektywie 2023 r.:

I. Poprawa warunków życia mieszkańców gminy, poprzez:

- stymulowanie zmian organizacji oświaty w gminie,
- rozwój bazy oświatowej,
- rozwój alternatywnych form edukacji,
- rozwój sportu i bazy sportowej oraz rekreacyjnej,
- zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży,
- poprawę zakresu usług służby zdrowia,
- przeciwdziałanie bezrobociu,
- przeciwdziałanie zubożeniu i patologiom społecznym,
- rozwój społeczeństwa informatycznego,
- doskonalenie zawodowe i przekwalifikowanie mieszkańców,
- doskonalenie pracy urzędu gminy.

II. Utrzymanie i rozwój walorów środowiska przyrodniczego gminy, poprzez:

- równoważenie rozwoju gminy,
- budowa sieci kanalizacyjnej,
- rozwój systemów oczyszczania ścieków,
- zwiększenie dbałości o stan wód powierzchniowych,
- modernizację systemu ogrzewania na terenie gminy,
- ciągłą edukację ekologiczną mieszkańców,
- identyfikację i likwidację zagrożeń ekologicznych,
- estetyzację miejsc publicznych,
- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii.

III. Integracja i aktywizacja mieszkańców wokół kultury, tradycji i historii gminy, poprzez:

- promocję historii i tradycji gminy,
- restaurację obiektów zabytkowych,
- lokowanie inicjatyw z zakresu kultury i sportu w miejscowościach gminy,
- rozwój funkcji muzealnych,
- rozwój turystyki i rekreacji,
- tworzenie produktów turystycznych w oparciu o walory historyczne i tradycję lokalną,
- rozwój widowisk plenerowych.
- pomoc w tworzeniu organizacji pozarządowych na terenie gminy.

IV. Wykorzystanie walorów położenia komunikacyjnego gminy dla m.in. rozwoju przedsiębiorczości, poprzez:

- stworzenie programu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- aktywowanie samodzielności gospodarczej,
- rozwój sfery usług komunikacyjnych,
- opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- przygotowanie terenów pod osadnictwo,
- rozwój systemu informacji gospodarczej i usług dla przedsiębiorców,
- rozwój systemów poręczeń kredytowych,
- promocję walorów gminy.

V. Restrukturyzacja i rozwój rolnictwa dla uzyskania optymalnych wyników ekonomicznych, poprzez:

- wzrost powierzchniowy i specjalizację gosp. rolnych,
- rozwój gospodarstw ekologicznych,
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego,
- poprawa lesistości gminy,
- rozwój doradztwa i szkoleń rolniczych,
- przestrzegania utrzymania urządzeń melioracyjnych w dobrym stanie techn.,
- rozwój agroturystyki,
- tworzenie nowych, pozarolniczych miejsc pracy,
- tworzenie warunków absorpcji ruchów migracyjnych na teren gminy.

VI. Intensyfikacja rozbudowy infrastruktury technicznej na terenie gminy, poprzez:

- restaurację sieci energetycznej na terenie gminy,
- rozwój sieci gazu przewodowego,
- rozwój małej retencji,
- rozwój alternatywnych układów komunikacyjnych,
- rozwój gminnej infrastruktury drogowej i oświetleniowej,
- regulację rzek na terenie gminy,
- rozwój komunikacji elektronicznej.

11. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW**Lista programów operacyjnych – harmonogram prac****CEL STRATEGICZNY NR 1:
Poprawa warunków życia mieszkańców gminy**

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Źródło finansowania
1	2	3	4	5
1.1	Certyfikacja ISO Urzędu Gminy	2019 – 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
1.2	Budowa mini centrów sportowych i rekreacyjnych oraz miejsc spotkań	2016 – 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
1.3	Rozbudowa bazy szkolnej	2018 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
1.4	Szkolenia kadry urzędniczej	2016 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
1.5	Budowa i rozbudowa sieci internetowej	2016 - 2023	Urząd Gminy, Urząd Marszałkowski	Budżet gminy środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 2:

Utrzymanie i rozwój walorów środowiska przyrodniczego gminy

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Źródło finansowania
1	2	3	4	5
2.1	Opracowanie i wdrożenie programu ekologicznej edukacji rolników	2017 - 2020	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
2.2	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2016 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
2.3	Opracowanie i wdrożenie programu estetyzacji gminy	2017 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy
2.4	Likwidacja nie ekologicznych źródeł energii	2016 - 2023	Urząd Gminy mieszkańcy	Budżet gminy środki zewnętrzne
2.5	Budowa kanalizacji na terenie gminy	2017 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
2.6	Budowa oczyszczalni ścieków	2017 - 2020	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
2.7	Opracowanie i wdrożenie programu pozyskiwania energii z alternatywnych źródeł	2017 - 2020	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
2.8	Rozbudowa sieci wodociągowej	2016 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy Środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 3:**Integracja i aktywizacja mieszkańców wokół kultury, tradycji i historii gminy**

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Źródło finansowania
1	2	3	4	5
3.1	Opracowanie gminnego programu promocji gminy	2017	Urząd Gminy	Budżet gminy Środki zewnętrzne
3.2	Promocja Dożynek Gminnych jako wydarzenia kulturalnego o randze regionalnej	2016 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy Środki zewnętrzne
3.3	Opracowanie koncepcji oraz budowa tras turystycznych na terenie gminy	2017 - 2023	Urząd Gminy Ościenne gminny	Budżet gminy Środki zewnętrzne
3.4	Cykliczne spotkania z organizacjami pozarządowymi	2016 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy Środki zewnętrzne
3.5	Wspieranie inicjatyw z zakresu kultury i sportu	2016 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy Środki zewnętrzne
3.6	Odrestaurowanie obiektów zabytkowych	2016 - 2023	Urząd Gminy Inwestor prywatny	Budżet gminy Środki zewnętrzne
3.7	Utworzenie lokalnego muzeum	2016 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy Środki zewnętrzne
3.8	Rekonstrukcja grodziska w Grzebsku	2010 - 2013	Urząd Marszałk.	Budżet gminy Środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 4:

Wykorzystanie walorów położenia komunikacyjnego gminy dla m.in. rozwoju przedsiębiorczości

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Źródło finansowania
1	2	3	4	5
4.1	Opracowanie programu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości [MSP] w gminie	2018 – 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
4.2	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	2018 – 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki prywatne
4.3	Wdrożenie w gimnazjum lekcji o przedsiębiorczości	2018 – 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
4.4	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości	2018 – 2023	Urząd Gminy, UE, Inwestor prywatny	Budżet gminy środki zewnętrzne
4.5	Powołanie gminnego punktu informacji gospodarczej	2018 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
4.6	Powołanie przy Wójcie Rady Rozwoju Gminy	2018	Urząd Gminy	Budżet gminy
4.7	Opracowanie i wydanie historii Gminy Wieczfnia Kościelna	2017 - 2018	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 5:

Restrukturyzacja i rozwój rolnictwa dla uzyskania optymalnych wyników ekonomicznych

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Źródło finansowania
1	2	3	4	5
5.1	Stymulowanie tworzenia grup producenckich	2017 - 2023	Inwestor pryw.	Budżet gminy środki zewnętrzne
5.2	Wspieranie tworzenia własnych punktów	2017 - 2018	Rolnicy	środki zewnętrzne
5.3	Modernizacja urządzeń melioracyjnych	2016 - 2023	Urząd Gminy Starostwo	Budżet gminy środki zewnętrzne
5.4	Szkolenia rolników do certyfikacji gospodarstw ekologicznych	2018 - 2023	Urząd Gminy ODR	Budżet gminy środki zewnętrzne
5.5	Wdrożenie programu zalesień na terenie gminy	2018 - 2023	Urząd Gminy Starostwo	Budżet gminy środki zewnętrzne
5.6	Prowadzenie gminnego poradnictwa rolnego, w tym prawnego	2016 - 2023	Urząd Gminy ODR	Budżet gminy środki zewnętrzne
5.7	Utworzenie kilkunastu gospodarstw agroturystycznych	2016 - 2023	Urząd Gminy Rolnicy	Budżet gminy środki zewnętrzne
5.8	Opracowanie programu osadnictwa dla gminy	2017 - 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 6:

Intensyfikacja rozbudowy infrastruktury technicznej na terenie gminy

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Źródło finansowania
1	2	3	4	5
6.1	Modernizacja i budowa gminnej i powiatowej sieci drogowej	2016 – 2023	Urząd Gminy Starostwo Urząd Marsz.	Budżet gminy środki zewnętrzne
6.2	Budowa oświetlenia ulic, chodników i przystanków	2016 – 2023	Urząd Gminy Starostwo Urząd Marsz.	Budżet gminy środki zewnętrzne
6.3	Budowa sieci gazowej	2016 – 2023	Urząd Gminy Inwestor prywatny	Budżet gminy środki zewnętrzne
6.5	Utworzenie kilku ogólnodostępnych miejsc do internetu	2016 – 2023	Urząd Gminy	Budżet gminy środki zewnętrzne
6.6	Uzyskanie powszechnego dostępu do internetu dla mieszkańców gminy	2016 – 2023	Urząd Gminy Inwestor prywatny	Budżet gminy środki zewnętrzne
6.7	Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Wieczfnianka	2020 – 2023	Urząd Gminy i ZMiUW	Budżet gminy środki zewnętrzne
6.8	Regulacja rzeki Orzyc	2020 – 2023	Urząd Gminy Gmina Dzierzgowo i ZMiUW	Budżet gminy środki zewnętrzne
6.9	Reelektryfikacja sieci i urządzeń energetycznych	2016 – 2023	Zakład Energetyczny	Środki zewnętrzne

12. PLANOWANE ZADANIA INWESTYCYJNE NA LATA 2016 – 2023

	Nazwa planowanego działania	Czas realizacji	Kryterium kolejności realizacji	Nakłady do poniesienia w tys. zł.
1.2	Modernizacja alejek w gminnym obiekcie rekreacyjnym w Uniszkach Gumowskich	2016	Realizacja z funduszu sołeckiego (na wniosek mieszkańców)	12
1.2	Doposażenie miejsca rekreacji w miejscowości Grzybowo	2016	Realizacja z funduszu sołeckiego (na wniosek mieszkańców)	12
1.2	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Kobiałkach	2016	Realizacja z funduszu sołeckiego (na wniosek mieszkańców)	10
2.5	Ochrona wód dorzecza Orzyca poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej w m. Wieczfnia Kościelna, Wieczfnia – Kolonia, Kuklin, Windyki, Grzybowo	2015 - 2017	Dotyczy znacznej liczby mieszkańców	1750
2.8	Rozbudowa sieci wodociągowej w Uniszkach Zawadzkich	2016	Dotyczy znacznej liczby mieszkańców	40
6.1	Przebudowa drogi transportu rolnego w miejscowości Grzebsk	2016	Poprawa bezpieczeństwa publ.	200
6.1	Przebudowa drogi gminnej Nr G230907W na odcinku Chmielewko - Wąsosze	2017	Poprawa bezpieczeństwa publ. Dotyczy znacznej liczby mieszkańców	1400

6.1	Przebudowa drogi gminnej nr G230908W na odcinku Wieczfnia Kościelna - Bąki	2017	Poprawa bezpieczeństwa publ. Dotyczy znacznej liczby mieszkańców	750
6.2	Budowa chodnika na działce nr 192	2016	Realizacja z funduszu sołeckiego (na wniosek mieszkańców)	26
6.2	Budowa ciągu pieszo-jezdnego na działce nr 5/30	2016	Realizacja z funduszu sołeckiego (na wniosek mieszkańców)	21
6.2	Budowa oświetlenia ulicznego w Uniszkach Cegielni – nowe punkty świetlne	2016	Poprawa bezpieczeństwa publ.	50

13. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2016 - 2023

Dla pierwszego celu strategicznego:

- wzrost liczby organizacji pozarządowych o 10%,
- podniesienie poziomu wykształcenia o 5%,
- zmniejszenie ilości przestępstw o 10%,
- zwiększenie powierzchni obiektów sportowych o 10%,
- zwiększenie ilości dzieci w klasach do 22,
- zmniejszenie ilości skarg na pracę urzędu gminy o 10%,
- zwiększenie dostępności do Internetu szerokopasmowego o 20%

Dla drugiego celu strategicznego:

- zwiększenie do 500 szt. ilości gospodarstw domowych przyłączonych do kanalizacji,
- zmniejszenie emisji pyłów i gazów na terenie gminy o 3%,
- jeden obiekt publiczny posiadać będzie zasilanie z kolektora słonecznego,
- wybudowanie 10 km sieci kanalizacyjnej,
- wybudowana zostanie oczyszczalnia ścieków,
- wybudowanie min. 30 przydomowych oczyszczalni ścieków

Dla trzeciego celu strategicznego:

- odrestaurowanie jednego miejsca pamięci, zabytku,
- w każdej klasie gimnazjalnej przeprowadzona zostanie lekcja historii Wieczfnia Kościelnej,
- oznakowanych zostanie 3 km tras turystycznych,
- wprowadzenie 2 cyklicznych imprez sportowych,

Dla czwartego celu strategicznego:

- zwiększenie ilości podmiotów gospodarczych o 3%,
- przeszkolenie 8% przedsiębiorców z terenu gminy,
- udzielenie 20 porad w zakresie informacji gospodarczej rocznie,

Dla piątego celu strategicznego:

- powstaną 2 nowe gospodarstwa agroturystyczne,
- powstaną 2 grupy producenckie,
- powiększenie lesistości gminy o 1%,
- powiększenie powierzchni gospodarstw ekologicznych do 20 ha,
- wskaźnik migracji wzrośnie o 1 punkt,
- 10% wzrośnie sprzedaż produktów rolnych z terenu gminy.

Dla szóstego celu strategicznego:

- utwardzenie 5 km dróg gminnych,
- przebudowa 10 km dróg gminnych
- oświetlenie 1 km dróg,
- wybudowanie 2 km chodników,
- wybudowanie 1 km sieci wodociągowej,
- zmniejszenie emisji pyłów o 5%,

14. MISJA GMINY WIECZFNIA KOŚCIELNA

W tym miejscu naszych rozważań warto przytoczyć jedną z definicji misji, która autorom opracowania wydaje się być najbardziej trafna:

Misja to zwięzłe, realistyczne sformułowanie filozofii, celów i zasad rozwoju strategicznego uwzględniające identyfikację podstawowych problemów oraz wyniki analizy SWOT.

Misja Gminy Wieczfnia Kościelna, rozumiana jako wspólnota wszystkich osób zamieszkujących na jej terenie otrzymała brzmienie:

Wieczfnia Kościelna w 2023 roku to:

**nowoczesna, rolniczo – turystyczna gmina
wyróżniająca się
dobrym stanem środowiska przyrodniczego,
aktywnym i zintegrowanym społeczeństwem,
przyjaznym stosunkiem do rozwoju
przedsiębiorczości i osadnictwa,
opierająca swój rozwój na dogodnym położeniu komunikacyjnym
i atrakcyjności przyrodniczej.**

15. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU***Dochody i wydatki budżetu Gminy Wieczfnia Kościelna
w latach 2009 – 2014 w tys. zł.***

	Dochody w tys. zł	Wydatki w tys. zł	Dochody na 1 mieszkańca w zł	Wydatki na 1 mieszkańca w zł
2009	12.169	12.204	2.905	2.914
2010	22.630	21.098	5.301	4.942
2011	19.116	17.999	4.495	4.232
2012	16.119	18.258	3.818	4.325
2013	15.108	15.241	3.578	3.610
2014	15.251	16.969	3.647	3.993

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Z zestawienia wynika, że dochody budżetu gminy w badanym okresie są znacznie zróżnicowane. Zwiększenie dochodów w 2010 i 2011 roku wynika z faktu rozwiązania Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i włączenia jego środków finansowych do dochodów budżetu gminy.

W analizowanym okresie na wysokość dochodów jak i wydatków wpływ miała również zmienna wysokość środków pomocowych z programów Unii Europejskiej współfinansujących zadania realizowane przez Gminę Wieczfnia Kościelna w okresie programowania 2007 – 2013.

W zakresie dochodów własnych z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych wpływy systematycznie rosną.

Zadłużenie budżetu gminy na koniec 2014 roku stanowiło 4,04% dochodów i wynikało w głównej mierze z zaciągniętej pożyczki na prefinansowanie zadania inwestycyjnego współfinansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Dochody budżetu gminy według działów (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Dochody własne	10.767	7.655	6.697	6.867
Dotacje celowe z budżetu państwa	2.832	2.824	2.809	3.066
Subwencje ogólne	5.516	5.639	5.601	5.318

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Dochody pochodzące z dotacji z budżetu państwa oraz subwencji w analizowanym okresie utrzymują się na zbliżonym poziomie. Zaznacza się począwszy od 2012 roku spadek dochodów z tytułu subwencji ogólnej

Główne wydatki budżetu gminy w latach 2011 – 2014 (w zł.)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Oświata i wychowanie	6.293	6.457	5.537	6.089
Ochrona zdrowia	50	53	60	55
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3.850	3.279	2.220	3.280
Opieka społeczna	2.545	2.500	2.457	2.595

Źródło: Urząd Gminny Wieczfnia Kościelna

Wydatki budżetu gminy na poszczególnych działach utrzymują się na podobnym poziomie.

16. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Wieczfnia Kościelna na lata 2016 – 2023 wdrażana będzie przede wszystkim siłami gminy oraz jej jednostek organizacyjnych.

Gmina będzie zabiegać w wielu obszarach realizacyjnych o wsparcie i pomoc organizacji pozarządowych i inwestorów prywatnych.

W wielu procesach inwestycyjnych planowane jest zaistnienie partnerstwa publiczno – prywatnego. Dotyczy to przede wszystkim działań w obszarze turystyki, kultury, rekreacji, oświaty i sportu.

W obszarze uwarunkowań społeczno – administracyjnych należy uświadamiać społeczność lokalnej i funkcjonariuszom samorządowym nieuchronność i konieczność zmian, a także korzyści płynące z wdrożenia Strategii Rozwoju Lokalnego. Działania informacyjno – uświadamiające będą zaczynać się już w szkołach, ale powinny objąć wszystkich mieszkańców. Należy informować o kierunkach przemian, ukazywać ich skutki oraz wskazywać działania. Jest to bardzo ważne zadanie dla samorządu lokalnego, gdyż nie zrozumienie działań samorządu prowadzi najczęściej do sprzeciwu i blokady działań. Zaleca się prowadzenie otwartej polityki informacyjnej drogą publikacji prasowych a najlepiej metodą spotkań informacyjnych z mieszkańcami. Rekomenduje się tutaj program „Dialog ze społeczeństwem” tzn. publiczna konsultacja ważniejszych decyzji samorządu z mieszkańcami.

Dla stwarzania odpowiedniego klimatu sprzyjającego realizacji prac objętych strategią rozwoju lokalnego oraz rozwijania koncepcji rozwoju gminy celowe jest powołanie Zespołu Monitoringu Wdrażania Planu, składającego się z osób odpowiedzialnych za kontrolę wdrażania niniejszego planu rozwoju.

Ze względu na swą specyfikę, poszczególne cele strategiczne mogą i powinny być monitorowane za pomocą różnych instrumentów. Dla tych celów, w zakresie których ograniczona jest dostępność wskaźników statystycznych lub statystyka nie zapewnia pełnej oceny zagadnienia, szczególnie ważne będą raporty analityczne, stanowiące podstawowe źródło informacji o stanie i charakterze zmian.